

HET FIJNE VAN ✓ FENIKS

**JAARVERSLAG
2024**

FENIKS **JAARVERSLAG** **2024**

**INVESTEREN IN
VROUWEN IS
INVESTEREN IN DE
TOEKOMST**

FENIKS IN EEN WERELD VAN TOENEMENDE TEGENWIND

VOORWOORD

Het werd er in 2024 niet gemakkelijker op voor vrouwen en anderen die niet tot de dominante groepen in de samenleving horen. Uitsluiting, discriminatie en onderdrukking bestaan al sinds het begin der tijden. En er wordt altijd wel een excuus gevonden of verzonnen voor dit Wij-Zij-denken.

De Ander als Zondebok

"Je bent Anders dan wij. Omdat je een ander gender hebt en/of een andere kleur, herkomst, overtuiging, lijf, brein. En omdat je Anders bent, herkennen we onszelf niet in je. Dus willen we onze macht, onze privileges, onze positie in de samenleving niet met je delen. We willen je op je plaats houden, in een hoekje, ondergeschikt, klein. En als er iets misgaat, geven we jou, die Ander, de schuld." Politieke demagogen met een machtsagenda verpakten hun schijnoplossingen in simplistische oneliners en slogans. Influencers verdienen bakken geld en status met gelikte content vol ouderwetse, reactionaire ideeën: Het bleek dit jaar dat met bloed, zweet en tranen bevochten vrouwenrechten niet meer vanzelfsprekend zijn maar juist weer steeds meer onder druk kwamen te staan. En niet alleen vrouwenrechten.

Om die patronen te laten zien, kozen we de heks als thema voor onze viering van Internationale Vrouwendag. Tussen de 15de en 18de eeuw werden tienduizenden mensen – vooral vrouwen – beschuldigd van hekserij. Zij belandden op de brandstapel of werden op andere manieren gemarteld en vermoord. Wat hebben de heksenvervolgingen van eeuwen geleden te maken met vrouwenhaat en uitsluiting van

mensen die van de dominante norm afwijken in onze huidige samenleving? Daarover spraken we uitgebreid op acht maart. Omdat uitsluiting en vervolging van De Ander nog steeds bestaan. Omdat dezelfde oude zondeboktactiek werkt. Maar ook om met elkaar positieve alternatieven te delen: Hoe kunnen we wél in harmonie samenleven?

Femicide Monitor

2024 was ook het jaar waarin er eindelijk meer aandacht kwam voor de moord op vrouwen en meisjes omdat zij door het leven gaan als vrouw. Wereldwijd worden meer dan vijf meisjes en vrouwen gedood door een familielid of (ex)partner. PER UUR. Bij 60% van de vrouwen die tussen 2017 en 2021 in Nederland werden vermoord, was de (vermoedelijke) dader de (ex-)partner. Bij mannen was dit 5%. Tot voor kort werden moorden op vrouwen omdat zij vrouw zijn niet als femicide geregistreerd. Marieke Liem, hoogleraar Veiligheid en Interventies aan de Universiteit Leiden, werkt aan de Femicide Monitor, een publiekelijk toegankelijke databank over femicide in Nederland. Meer kennis is van levensbelang om vrouwen in de toekomst beter te kunnen beschermen. Feniks deed dan ook een kleine donatie om de Femicide Monitor mogelijk te maken.

WIE NIET MEETELT, WORDT AL SNEL ONZICHTBAAR. DAAROM BLIJVEN WIJ ZICHTBAAR EN BLIJVEN WIJ VECHTEN, VOOR ÁLLE MENSEN.

Veerle Slegers,
directeur Feniks

Inclusie is niet radicaal maar normaal

Feniks bestaat al bijna vijftig jaar om vrouwen in een kwetsbare situatie te helpen zichzelf sterker te maken en te beschermen. Maar ook sterke vrouwen, álle vrouwen hebben kracht en bescherming nodig. Zeker in deze tijd waarin vrouwenrechten en mensenrechten in het algemeen op zoveel plekken in de wereld elke dag worden geschonden. Het recht op reproductieve gezondheid, op zelfbeschikking en op vrede en veiligheid staan opnieuw ter discussie, zowel in de invloedrijke Verenigde Staten als in Europa, de rest van de wereld én Nederland. Net als het recht voor elk mens om zichzelf te zijn, om te leven hoe je wilt, om te houden van wie je wilt. Dat weerhoudt niet alleen veel individuele mensen ervan een prettig en productief leven te leiden: Ook de samenleving functioneert daardoor overal minder effectief. Opkomen voor mensenrechten werd ineens radicaal genoemd, en niet in positieve zin. Maar voor ons is het afwijzen van emancipatie, diversiteit en inclusie juist radicaal. Samen leven met álle mensen: Dat zou normaal moeten zijn.

Digitale onderdrukking vraagt om effectieve bestrijding

Online haat tegen vrouwelijke politici en vrouwen in het algemeen liep in 2024 de spuigaten uit. X, Instagram, Facebook en TikTok brachten ladingen desinformatie voort die het ons moeilijk maken om te weten wat waar is en wat niet. Iedereen die oproept tot rede, empathie en menselijkheid wordt belaagd door trollen, bots en grove anonieme toetsenbordriders. Artificial Intelligence apps deden hun intree en mensen kozen massaal voor gemak en plezier, zonder stil te staan bij de duistere kanten: Achterhaalde data worden eindeloos rondgepompt, met deepfake beelden worden meisjes en vrouwen gechanteerd, geïsoleerd, stukgemaakt. Elon Musk gebruikte zijn mediaplatform om een presidentskandidaat met extremistische vrouwvijandige ideeën de machtigste man ter wereld te laten worden.

Algoritmes bleken gebaseerd op diepe vooroordelen jegens vrouwen en andere gemarginaliseerde groepen. Het wettelijk niet goed reguleren van Big Tech gaat ten koste van ons welzijn en het functioneren van onze samenleving. In maart introduceerde de Europese Commissie eindelijk de Digital Services Act, een wet die consumenten moet gaan beschermen tegen al deze uitwassen van de ongeremde digitale technologie. De handhaving van de wet door de Europese lidstaten is alleen nog niet optimaal geregeld en Big Tech spartelt hevig tegen.

Wereldpolitiek merkbaar in het leven van alledag

Niet alleen de oorlog van Rusland tegen Oekraïne komt ook bij Feniks binnen door het verdriet en de angst van Oekraïense deelnemers aan participatietrajecten. De shock over de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen in november was een jaar eerder al voorafgegaan door de shock van de uitslag van de landelijke verkiezingen in Nederland. Veel vrouwen bij Feniks met een moslimachtergrond werden onzeker en verdrietig omdat ze zich in hun dagelijks leven omringd achtten door mensen die hen hun plek in de samenleving misgunden. De genocide op de Palestijnse bevolking in Gaza en de coulante opstelling van de Nederlandse regering jegens het bewind in Israël werd door iedereen onbegrijpelijk gevonden. Het verdriet en de gevoelens van machteloosheid waren elke dag merkbaar bij Feniks.

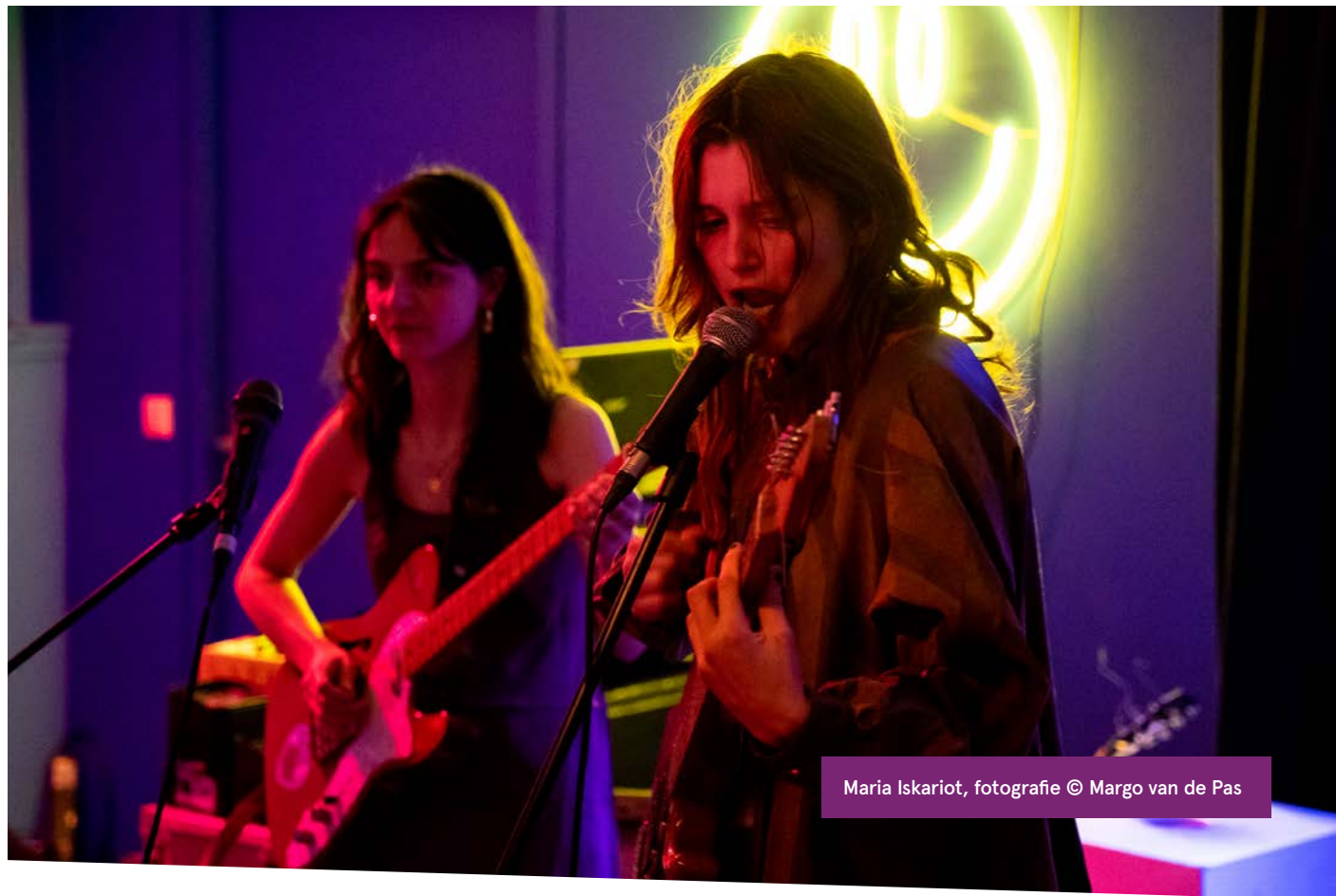
Tegelijk was Feniks ook in 2024 nog steeds die veilige warme kleinschalige plek waar elke dag veel vrouwen en anderen samenkomen om elkaar te helpen te zijn wie je bent, overeind te blijven en vooruit te komen. Iedereen die voor het eerst in het huis van Feniks binnenkomt, zegt hetzelfde: "Wat is het hier gezellig!" En dan is er altijd koffie of thee en wat lekkers. En dan werken we samen verder aan antwoorden en oplossingen voor een betere wereld voor iedereen.

INHOUD

VOORWOORD	4
Feniks in een wereld van toenemende tegenwind	4
1 EXPERTISECENTRUM EMANCIPATIE, GENDER EN INCLUSIE	7
1.1 Festival HEKS! – Internationale Vrouwendag 2024	8
1.2 Feniks en de Europese verkiezingen	11
1.3 Feniks op Roadburn	12
1.4 Orange the World	13
1.5 LEFgozers	14
1.6 Feniks voor een inclusieve stad	15
1.7 Armoedebestrijding en Bestaanszekerheid	16
1.8 Economische Veerkracht Vrouwen	22
1.9 De Tilburgse aanpak femicide	23
1.10 Overige expertise-activiteiten	26
2 MENS-TRAJECTEN: AANTAL EN RESULTATEN	28
3 EMANCIPATIE IN DE PRAKTIJK	30
3.1 Koffietijd!	31
3.2 Kom in je Kracht: Eva's eerste stap naar vrijwilligerswerk	32
3.3 Feniks Boekenclub	32
3.4 Feniks Filmclub	32
3.5 Als een rots: op de planken met Theatercollectief Eelt	33
3.6 Fietslessen	33
3.7 Grip op je geld	34
3.8 Kookstoof-workshops	34
3.9 Zorg voor Jezelf	34
3.10 Aan Tafel!	34
3.11 EVA Taalondersteuning: Siebel maakt grote stappen	35
3.12 Kleding maken	35
3.13 Bezoek wethouder Evelien Kostermans	35
4 ORGANISATIE: TEAM, VRIJWILLIGERS EN BESTUUR	36
4.1 Team	36
4.2 Vrijwilligers	36
4.3 Bestuur	36
5 SAMENWERKING	37
5.1 Lokale en landelijke samenwerking	37
5.2 Huurders	37
6 FINANCIËN EN SPONSORS	37
6.1 Exploitatie	37
6.2 Sponsors bedankt!	37
HET KRACHTVERHAAL VAN SHEWIT	38
7 MEDIA	40
7.1 Feniks in de media	40
7.2 Website en sociale media	41
Colofon	42

1 EXPERTISECENTRUM VOOR EMANCIPATIE, GENDER EN INCLUSIE

Maria Iskariot, fotografie © Margo van de Pas

1.1 FESTIVAL HEKS! INTERNATIONALE VROUWENDAG 2024

Op 8 maart vierden we Internationale Vrouwendag in Theater De Nieuwe Vorst met als thema HEKS! En dat thema kozen we niet voor niks, want achter het beeld van de afschrikwekkende sprookjesfiguur met puntmuts op een bezemsteel gaat een tijdperk van onderdrukking en vervolging van vrouwen schuil, dat nog altijd doorklinkt in de huidige tijd. Zo werd Sigrid Kaag door Geert Wilders stelselmatig als heks gebrandmerkt, bijvoorbeeld met zijn hashtag #hexit. Zijn volgers kwamen met brandende fakkels naar Kaag toe. Ze heeft haar politieke loopbaan moeten afbreken. Dit past in een lange traditie van haat tegen vrouwen en alles wat afwijkt van de dominante opinie. Maar hoewel de term 'heks' vaak wordt gebruikt om vrouwen de mond te snoeren, wordt de heks ook gevierd en als geuzennaam gebruikt. Er zijn steeds meer mensen die zichzelf heks noemen. De heks wordt gezien als rebel, feministisch boegbeeld en symbool van verzet tegen het patriarchaat.

Victim blaming

Na de officiële opening door wethouder Evelien Kostermans was het tijd voor de Keynote Speaker: de veelzijdige en veelgeprezen schrijver en activist Bregje Hofstede. Ze is actief binnen XR en is mede-oprichter van feministische actiegroep De Bovengrondse en

Stichting Nationaal Heksenmonument. In haar lezing ging Hofstede in op de link tussen de eeuwenoude heksevenvolgingen en vrouwenhaat en onderdrukking in het hier en nu. Haar kernboodschap voor vrouwen 'DON'T PLAY SMALL' (maak je niet klein) vond veel weerklank bij de volle zaal.

MAAR HOEWEL DE TERM 'HEKS' VAAK
WORDT GEBRUIKT OM VROUWEN DE
MOND TE SNOEREN, WORDT DE HEKS OOK
GEVIERD EN ALS GEUZENNAAM GEBRUIKT.

Bregje Hofstede en XXJULÍA, fotografie © Margo van de Pas

"Het was een heel mooi programma! Vernieuwend, inspirerend en interessant. Ik ga mij meer verdiepen in de Heks, heb de pagina van het monument al opgeslagen en ga kijken hoe ik dit kan supporten."

Bezoeker Festival HEKS!

Divers programma

Inmiddels is performancegezelschap Zwermers een vast onderdeel van onze 8 maart-viering. Dit keer werd de vloer van de theaterzaal omgetoverd tot een reusachtige catwalk die de heks vierde in al diens diversiteit. Gelijkwaardigheid was hierbij het toverwoord. Voor deze 'pop-up performance' kon iedereen zich aanmelden en zelf meedoen.

Voor muzikliefhebbers viel er ook genoeg te genieten. Zo trad XXJULÍA op: een queer artieste die alternatieve popmuziek maakt. In 2024 komt haar EP uit waarmee ze niet alleen haar stem wil laten horen, maar ook andere vrouwen wil inspireren om ook zelf te gaan produceren. De band Maria Iskariot speelde het dak eraf met 'half-volwassen vrouwelijke punkrock uit Vlaanderen'. Verder kon er meegezongen worden met feministische strijdlieden door de Onze Lieve Vrouwen-Kapel en werd er gedanst op de 'sexy punk, rauwe electro en high energy tunes' van DJ BEFTEX.

Vanuit het Tilburgse

'Second Haus Of Whom' traden de drie dragperformers Sinna Monroe, Indy Asinus Célavoi en La Mama Asinus op met een speciale dragshow in heksenthema. Ten slotte bouwden we een interactieve tentoonstelling op: de (H)expo. Hier hingen verschillende beelden en verhalen rondom de heks en konden bezoekers hun eigen interpretaties en gedachten kwijt. Daarnaast hing er een pleidooi voor een heksenmonument waarop bezoekers hun handtekening konden zetten.

HELD!

Dit was het eerste jaar dat we voor onze Internationale Vrouwendag-viering kozen voor een festivalvorm. Door het grote succes hiervan (een groot, divers en enthousiast publiek) gaan we er de komende jaren mee door. In 2025 werd festival 'HELD!' dan ook de opvolger van 'HEKS!'. Hierover lees je alles in ons volgende jaarverslag.

ER WERD VOORAL GEZOCHT NAAR DE BEREIDHEID TOT SAMENWERKEN OM ÉCHT IETS TE BEREIKEN.

1.2 FENIKS EN DE EUROPESE VERKIEZINGEN

Op 6 juni 2024 mochten we stemmen voor het Europees Parlement. Feniks organiseerde in dit kader diverse activiteiten om vrouwen te informeren en te betrekken bij de politiek. Zo werd een bijeenkomst georganiseerd voor vrouwen die wel willen stemmen, maar moeite hebben met de keuze. Samen bespraken we thema's als armoedebestrijding, bestaanszekerheid, gelijke rechten en een volwaardige plek voor migranten en mensen van kleur.

Op donderdag 6 juni 2024 mochten we naar de stembus voor het Europees Parlement. In het kader van de Europese verkiezingen hebben we bij Feniks verschillende activiteiten georganiseerd en meegedaan met politieke evenementen. Zo hebben we een informatiebijeenkomst georganiseerd voor vrouwen die een stempas hebben maar het erg moeilijk vinden om te bepalen op welke partij en

persoon ze moeten stemmen. Maar ze willen wel hoe dan ook hun stem laten horen. Want dat is voor hen niet vanzelfsprekend. We spraken met hen over onderwerpen die zij belangrijk vinden zoals armoedebestrijding en bestaanszekerheid, betaalbare woningen, gelijke rechten voor vrouwen en alle mensen, gezondheidszorg, en een volwaardige plek voor migranten en mensen van kleur.

Foto © foto Marit Hazebroek

Op de foto (linksonder) staat Veerle samen met leden van organisaties die bij de Nederlandse Vrouwenraad zijn aangesloten (één van de partners in Alliantie Política), enkele kandidaat-Europarlementariërs en voormalig Europarlementariër Agnes Jongerius. Van de aanwezige kandidaten zijn Marit Maij (PvdA) en Raquel García Hermida-van der Walle (D66) inmiddels gekozen.

Foto © foto Marit Hazebroek

Marietje Schaake (directeur internationaal beleid bij het Cyber Policy Center van Stanford University en voormalig Europarlementariër) met de Pledge Gelijke Kansen in de Politiek op Prinsessendag.

Beat the Bias: Equal EU

Verder hebben we op zaterdag 25 mei in Den Haag en woensdag 29 mei in Arnhem deelgenomen aan de twee 'Beat the Bias: Equal EU' evenementen van Alliantie Política, waar onze directeur Veerle Slegers twee debatten met vrouwelijke kandidaat-Europarlementariërs modereerde. Daarbij vroeg ze de kandidaten wat zij gaan doen voor vrouwenrechten en gendergelijkheid als ze op 6 juni verkozen worden. In plaats van de tegenstellingen tussen de kandidaten en hun partijen te benadrukken, werd vooral gezocht naar de bereidheid tot samenwerken om écht iets te bereiken. Op de onderwerpen femicide-bestrijding en veiligheid voor vrouwen, meer specifieke aandacht voor vrouwengezondheid en meer vrouwelijke rolmodellen in de politiek, waren de kandidaten het vrijwel eens. Bij het tweede Beat the Bias-event op 29 mei gaf onze projectleider mannenemancipatie Laurens Kleijntjens een aanvullende presentatie over het belang van mannenemancipatie voor vrouwenrechten en gendergelijkheid. Na zijn lezing vroeg hij de zaal o.a. hoe de EU ervoor kan zorgen dat meer mannen gaan zorgen (betaald en onbetaald) en hoe de EU mannen in staat kan stellen deel van de oplossing te worden van gender-gerelateerd geweld. Dit gaf veel stof tot nadenken, zo bleek uit de mooie, zinvolle discussie die hierop volgde.

Prinsessendag

In dit kader waren we ook aanwezig bij Prinsessendag in het Provinciehuis Zuid-Holland in Den Haag. De organisatie was in handen van de Nederlandse Vrouwen Raad, Netwerk Vrouwen FNV, Vrouwen van Nu, Stg, Molukse Vrouwen Raad en Alliantie Política. Het thema was 'AI & Política'. Hier ondertekende onze directeur Veerle Slegers namens Feniks en samen met 11 andere organisaties de 'Pledge Gelijke Kansen in de Politiek'. Hiermee beloven we actief aandacht en bewustwording te blijven organiseren over AI en vrouwen in de politiek. Om dit meteen concreet te maken organiseerden we op maandag 16 september de eerste 'Politieke Theekamer' voor vrouwen.

FENIKS DRAAGT BIJ AAN BEWUSTWORDING, REPRESENTATIE EN EEN VEILIGERE, INCLUSIEVERE POLITIEK VOOR VROUWEN.

De Politieke Theekamer

Vrouwen zijn in de Nederlandse politiek nog steeds ondervertegenwoordigd. Daarnaast ervaren vrouwen met politieke ambities allerlei barrières vanaf het moment dat zij actief willen worden. Daarom organiseerden we op 16 september i.s.m. Alliantie Politica (Nederlandse Vrouwen Raad, WO=MEN, Dutch Gender Platform, Stem op een Vrouw, Emancipator) en de Tilburgse gemeenteraad de eerste Politieke Theekamer in Tilburg. Hier gingen vrouwen die interesse hebben in politiek, maar vaak nog niet weten waar te beginnen, in gesprek met vrouwelijke gemeenteraadsleden van ONS Tilburg, Voor Tilburg 013, GroenLinks Tilburg en PvdA Tilburg.

Wat was jouw motivatie om de politiek in te gaan? Welke stappen heb je genomen? Op welk resultaat ben je het meest trots? Wat is het verschil tussen landelijke en lokale politiek? Waar kan ik met mijn ideeën terecht? En wat voor vergoeding krijgt een raadslid eigenlijk? Dit waren enkele vragen die werden beantwoord.

De Politieke Theekamer vond plaats in het statige Paleis-Raadhuis in Tilburg waar de vrouwen een boeiende lezing kregen van Petra Robben (Hoofd a.i. Stads museum Tilburg / Vincents Tekenlokaal) over de geschiedenis van het vrouwenkiesrecht, de democratie en de rol van vrouwen in de politiek. Enkele vrouwen gaven aan dat zij zelf ook actief zouden willen worden in de politiek, maar niet goed weten waar te beginnen. Deze vrouwen brachten we in contact met lokale politieke partijen. De eerste Politieke Theekamer smaakte naar meer en we gaan dit dan ook vaker doen. Zo hebben we op 17 december een tweede editie georganiseerd in Ontmoetingshuis Zorgvlied.

"DANKBAAR DAT IK HIER BIJ MOCHT ZIJN. POLITIEK IS INEENS EEN STUK LICHTER EN LAAGDREMPELIGER GEWORDEN"

Deelnemer Politieke Theekamer

STEM OP EEN VROUW
STREEFT ERNAAR DAT ALLE
MEISJES EN VROUWEN
IN NEDERLAND ZICHZELF
VERTEGENWOORDIGD
ZIEN IN DE POLITIEK.

Workshop 'Vrouwen in de Politiek' bij D66-Conferentie Zuid

Deze drukbezochte workshop ging onder leiding van Veerle samen met voormalig D66-Kamerlid Lisa van Ginneken in op de wereldwijd toenemende agressie tegen en intimidatie van vrouwelijke politici. Politieke populistten verkondigen ouderwetse stereotiepe opvattingen over mannen en vrouwen. Vrouwvijandige influencers versterken deze boodschap. Niet alleen de vrije meningsuiting van vrouwen en politici maar de hele democratie en rechtsstaat worden hierdoor ondermijnd.

De workshop gaf vrouwelijke politici handvatten hoe om te gaan met haat, al dan niet online. Lisa vertelde over haar ervaringen met haat als politica en als het eerste transgender Kamerlid. Veerle deed dat vanuit haar ervaring als gemeenteraadslid en Statenlid. Vele deelnemers aan de workshop deelden hun eigen ervaringen die er niet om logen.

Als oplossingen werden onder meer het creëren van steunnetwerken en actieve aandacht en optreden door bestuurders met veiligheid in hun portefeuille, politie en justitie genoemd. Ook het reguleren van de grote tech-bedrijven en mediaplatforms kwam ter sprake: Er is nog niet of nauwelijks effectieve wetgeving tegen bevooroordeelde algoritmes, gebrekkige moderatie, de negatieve effecten voor vrouwen en anderen van onbegrensde AI en het actief faciliteren van haat, seksisme en racisme.

Veerle als mentor Stem op een Vrouw

De landelijke organisatie Stem op een Vrouw is één van de partners van Alliantie Politica en daardoor aangesloten bij de Nederlandse Vrouwenraad. Stem op een Vrouw streeft ernaar dat alle meisjes en vrouwen in Nederland zichzelf vertegenwoordigd zien

in de politiek. Op dit moment is nog slechts zo'n 30 procent van de Nederlandse politici vrouw, en onder die vrouwen is maar weinig diversiteit. Bovendien is de politieke werkomgeving nog vaak vrouwonvriendelijk en zijn er vele barrières op weg naar politiek actief worden en blijven. Het is voor de zelfontplooiing en deelname aan de samenleving van meisjes en vrouwen belangrijk dat zij zich kunnen herkennen in de politiek. Bovendien zorgt zichtbare representatie voor een hoger vertrouwen en betrokkenheid bij politiek. Gelijke politieke vertegenwoordiging zorgt voor zorgvuldigere en evenwichtigere besluitvorming die positiever uitpakt voor meer mensen. En dus ook voor emancipatie van vrouwen en meer gendergelijkheid in de brede maatschappij.

Veerle is naast directeur van Feniks ook lid van het Algemeen Bestuur (parlement) van waterschap de Dommel. Daarvoor was zij zes jaar raadslid en fractievoorzitter in de gemeenteraad van Tilburg en acht jaar lid van Provinciale Staten van Noord-Brabant. Ook heeft ze enkele jaren voor een landelijke politieke partij gewerkt. "De politiek is te belangrijk om alleen aan mannen over te laten", zei minister Els Borst ooit. Om haar kennis en ervaring door te geven is Veerle vanuit Stem op een Vrouw mentor van een beginnend vrouwelijk lid van het Algemeen Bestuur van een ander waterschap in Nederland.

Het mentornetwerk is partij-overstijgend en effectief: inmiddels namen al 500 mensen deel aan dit netwerk, zo'n 65% van hen werd politiek actief. Zij werden bijvoorbeeld lid van een politieke partij, deel van een commissie en kandideerden zich als volksvertegenwoordiger. Je vindt oud-deelnemers van het mentornetwerk in verschillende gemeenteraden, waterschappen, provincies en in de Tweede Kamer.

“Wat een indringende avond! Boeiend om de verschillende posities toegelicht te krijgen, van HR manager, naar vertrouwenspersoon, naar advocaten en een bestuurder. Bedankt!”

Deelnemer The Floor is Yours

1.3 FENIKS OP ROADBURN

Roadburn is één van de bekendste internationaal undergroundfestival voor heavy music ter wereld waar zelfs vanuit de VS, Australië, Nieuw-Zeeland en Latijns-Amerika metalfans op af komen. We waren dan ook erg blij om voor de eerste keer samen te werken met Roadburn.

Omstandersinterventie

“How can you contribute to a safe Roadburn for everyone?” Op 20 april 2024 gaven Laurens Kleijntjens en Ciel Rombouts een op maat gemaakte, Engelstalige workshop Active Bystander Intervention (omstandersinterventie) in ‘The Junction’, midden op het Roadburn festivalterrein. Na een stoomcursus gendernormen gaven ze tips, tricks en tools aan (internationale) festivalgangers om in te kunnen grijpen bij (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, discriminatie en intimidatie.

Maatschappelijke context

Wat onze workshops omstandersinterventie uniek maakt en onderscheidt van andere trainingen op dit gebied is dat we niet alleen vertellen wat je kunt doen als je grensoverschrijdend gedrag ziet gebeuren, maar ook stilstaan bij de maatschappelijke context. Waar komt (seksueel) grensoverschrijdend gedrag vandaan? Wat zijn de oorzaken? En hoe kun je het voorkomen i.p.v. genezen? Door deelnemers hierin mee te nemen, blijft het niet bij symptoombestrijding. We willen namelijk niet alleen dweilen, maar ook de kraan dichtdraaien.

Er deden ongeveer 20 deelnemers mee uit allerlei landen, die erg betrokken en enthousiast waren. In 2025 bieden we daarom weer een workshop omstandersinterventie aan op Roadburn en breiden we onze samenwerking verder uit. We hopen dat meer festivals dit goede voorbeeld volgen!

Roadburners
Andy Decroos · 2 d ·

Thank you so much for the Feniks, Emancipatie Expertise Centrum and Roadburn Festival for making this happen.

We have work to do
We have to create a safe space

But most of all, call out your friends/family/
bystanders on inappropriate behaviour.

We have the power to change
We are in great numbers
We can change society.

HOW CAN YOU
CONTRIBUTE TO
A SAFE ROADBURN
FOR EVERYONE?

1.4 ORANGE THE WORLD

Ieder jaar wordt er met de VN-campagne Orange the World van 25 november t/m 10 december wereldwijd actie gevoerd ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes. Feniks doet al jaren actief mee met deze campagne en ook in 2024 hadden we weer een vol programma.

Masterclass Seksueel Geweld

Vier studenten uit het laatste bachelorjaar Rechtsgeleerdheid aan Tilburg University organiseerden een masterclass over seksueel geweld. Ze nodigden Laurens Kleijntjens uit om namens Feniks een workshop te komen geven over preventie en mannen-emancipatie. Hij legde o.a. uit hoe stereotiepe normen van mannelijkheid ten grondslag liggen aan (seksueel) geweld, hoe die mannen zelf ook benadelen, én hoe mannen bondgenoot kunnen worden in de strijd tegen genderongelijkheid en gender-gerelateerd geweld. Een eye-opener voor veel studenten, zo bleek bij een rondvraag over wat ze het meest was bijgebleven van de masterclass.

The Floor is Yours

Ongelijke behandeling, dubbelzinnige opmerkingen, beledigingen en zelfs bedreigingen: te vaak ervaren vrouwen geen veiligheid. Ook op de werkvloer komt grensoverschrijdend gedrag veel voor. Zo hebben ruim vier op de tien Nederlanders (43 procent) zelf weleens seksueel grensoverschrijdend gedrag ervaren. Meer dan de helft heeft gehoord of gezien dat anderen het hebben meegemaakt. Maar dat het zoveel voorkomt, betekent niet dat het normaal is of erbij hoort. Iedereen heeft recht op een veilige werkomgeving. Toch zegt slechts de helft van de werkenden in Nederland dat er duidelijke afspraken over gewenst en ongewenst gedrag zijn gemaakt.

Daarom organiseerden we samen met Soroptimistclub Schering en Inslag Tilburg een avond over grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. Kernvraag was hoe je als werkgever kan zorgen voor een veilige werksfeer. In een mooi oranje verlichte zaal in de Schouwborg Concertzaal Tilburg gingen Annette Bouws (Schering & Inslag) en Veerle in gesprek met het panel van experts en het publiek (waarvan merendeel werkgevers). De panelleden waren Petra Stok (HR manager), Reina Holtrop van Helvert (Vertrouwenspersoon), Charlotte van den Dungen en Judith Tersteeg (DT Advocaten), en Juliette van Eerd-Vismale (directeur Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis).

“Ik heb er nooit bij stilgestaan dat het voor vrouwen niet zo vanzelfsprekend is om ‘s avonds in het donker alleen naar huis te lopen.”

“Ik gebruik zelf geen geweld, maar zie nu in dat ik veel meer kan doen om deel van de oplossing te zijn.”

Mannelijke studenten

43%
van de
Nederlanders

Bijna de helft van de Nederlanders heeft zelf weleens seksueel grensoverschrijdend gedrag meegemaakt.

Meer dan
50%
heeft het gezien
of gehoord

Slechts
50%
van de
werkenden

Slechts de helft van de werknemers in Nederland geeft aan dat op hun werkplek duidelijke afspraken bestaan over gewenst en ongewenst gedrag.

“Heel open en begripvol. Op ieder level kunnen mensen aansluiten.”

“Goede uitleg, de piramide van geweld was heel duidelijk. De filmpjes en oefening zetten me echt aan het denken!”

“Heel goed om te horen dat jullie ook voor groepen staan die minder progressief nadenken. Ga zo door!”

Reacties studenten Radboud Universiteit

“We hebben heel veel positieve reacties gekregen op het event en de paneltalk. Je was echt een enorme toevoeging en we waren heel erg blij dat je erbij was. Ik denk dat de combinatie van jullie drie erg goed werkte. Ik kreeg van heel veel mensen terug dat het heel informatief was en dat ze tijdens de paneltalk dingen hadden geleerd, ook als mensen verwachtten dat ze al redelijk geïnformeerd waren over het thema. Je hebt ons ook erg geïnspireerd met waar jij mee bezig bent en ik denk dat het een enorm belangrijk onderdeel is om het probleem aan te pakken.”

Organisatoren ‘Dat bepaal ik zelf wel’ Juul Lit en Floor Besuijen

In gesprek met studenten

Seksueel grensoverschrijdend gedrag komt veel voor in het studentenleven en binnen studentenverenigingen. Daarom vinden we het bij Feniks zo belangrijk om het gesprek hierover te voeren met studenten. Eind 2023 organiseerden we vanuit Feniks en samen met Studium Generale Tilburg het symposium ‘Op of over de rand: de mores bij studentenverenigingen’ bij Tilburg University. Hierbij gingen we met de voorzitters van de 3 grote Tilburgse studentenverenigingen en regeringscommissaris Mariëtte Hamer in gesprek over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Het Studentenpact (een stappenplan om seksueel grensoverschrijdend gedrag aan te pakken binnen studentenverenigingen) werd door de voorzitters ondertekend.

In 2024, een jaar later, gingen we daarom weer met de verenigingen in gesprek om te kijken waar ze nu staan, waar ze eventueel tegenaan lopen én wat ze nodig hebben: van Feniks, van de universiteit, of van wie dan ook. Dit keer sloten ook de bestuurders van 7 studieverenigingen van Tilburg University aan. Eerst kregen zij een korte workshop waarbij we ingingen op de oorzaken van grensoverschrijdend gedrag en gender-gerelateerd geweld. Daarbij gaven we tips voor preventie. Hierna gingen we met de studentbestuurders in gesprek.

‘Hoe kijk je als bestuurder aan tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen je vereniging?’ ‘Wat doe je op dit moment om dit tegen te gaan?’ ‘Waar loop je eventueel tegenaan?’ ‘Hoe maak je dit ook bespreekbaar binnen corps- en studentenhuizen?’ ‘Hoe ga je om met groepsdruk en tradities?’ ‘Wat heb je nog nodig en van wie?’ Dit waren enkele vragen die we met de bestuursleden bespraken.

Er werden tips en good practices gedeeld, nummers uitgewisseld en afspraken gemaakt. We zijn blij met de betrokken, open en kwetsbare houding van de deelnemende studentbestuurders. Zij staan aan het begin van een proces waarin bewustwording uiteindelijk moet leiden tot cultuur- en gedragsverandering. Zo zorgen we samen voor een veilige omgeving waar studenten onbezorgd van hun studententijd kunnen genieten en tot bloei kunnen komen. In 2025 zetten we onze samenwerking met de Tilburgse universiteit, studenten- en studieverenigingen voort.

Gastcollege Radboud Universiteit

Voor het tweede jaar op rij gaven Veerle en Laurens een gastcollege in het kader van Orange the World op het Radboud College in Nijmegen aan tweedejaars studenten Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie. Verder vertelde oud-stagiaire Roos van der Kooi over haar afstudeeronderzoek bij Feniks naar de impact van onze expertise-activiteiten.

We kregen achteraf veel positieve reacties waarin de aandacht voor mannenemancipatie, het interactieve gedeelte, de voorbeelden om zelf onderdeel van de oplossing te worden en de fijne sfeer ondanks het zware onderwerp werden geprezen.

Dat bepaal ik zelf wel!

De Rotterdamse grafisch ontwerper Juul Lit en fotograaf Floor Besuijen hebben een doel: meer bewustwording creëren rond seksueel grensoverschrijdend gedrag. Om dat te realiseren, brachten ze longsleeves en kalenders uit met de krachtige boodschap ‘Dat bepaal ik zelf wel’. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Rotterdam en Stichting Stop Straatintimidatie. Op 29 november was de lancering bij WORM in Rotterdam met een paneltalk en performance. Voor de paneltalk werd Laurens namens Feniks gevraagd om te vertellen over de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zo sprak hij over de noodzaak van mannenemancipatie en gaf hij voorbeelden uit de praktijk, zoals de LEFgozers-trainingen, waarover meer in paragraaf 1.5. Ook gaf hij tips voor mannen om deel te worden van de oplossing. De twee andere deelnemers aan de paneltalk waren Anneke de Rond van Stichting Stop Straatintimidatie en Anouk Bol van Stichting De Veilige Nacht in Rotterdam. Julia Muller modereerde het gesprek en Gauri & Nina Katharina gaven een mooie spoken-word performance onder begeleiding van een harp. De zaal zat helemaal

vol (meer dan 100 bezoekers) en het publiek was erg geïnteresseerd en betrokken. Op Instagram kun je de shirts en kalenders zelf bekijken en bestellen via ‘@dat.bepaal.ik.zelf.wel’.

Afsluiting in de Lochal

In Tilburg werd de Orange the World-campagne afgesloten met een bijeenkomst rondom seksuele intimidatie en seksueel geweld, georganiseerd door de gemeente. Aan de hand van korte sketches door Helder Theater werden verschillende thema’s ingeleid: kleedkamerpraat, straatintimidatie en huiselijk geweld. Daarna lichtten enkele experts de thema’s verder toe om vervolgens met het publiek in gesprek te gaan, met telkens de insteek ‘Wat kun je als omstander doen?’ Laurens liet zien dat gender-gerelateerd geweld voorkomt vanuit een context waarin seksisme, genderongelijkheid en geweld wordt genormaliseerd. En dat we daarom ook moeten ingrijpen bij seksistische grappen en kleedkamerpraat. Hij deed een oproep om hierover het gesprek te voeren.

Lieke Gaminde Bruers van Stichting Stop Straatintimidatie gaf een serie omstandersinterventies bij seksuele straatintimidatie en Yvette Gimbrere van Veilig Thuis Midden-Brabant vertelde hoe je een melding kunt doen en wat er met een melding gebeurt.

CONFERENTIE
Nationaal Actieprogramma
Aanpak Seksueel Grensoverschrijdend
Gedrag & Seksueel Geweld
21 maart 2024

DEELSESSIE:
STEVIGER IN
HUN SNEAKERS

"Met jongens
in gesprek over
mannelijkheid
en macho-gedrag"

LEFgozersessie:
"WAAROM BEWONDER JE DIE MAN?"

"Vertrouwen"

"Zorgzaam"

"sterk"

REFLECTIE:
"Hoe kan ik die
man worden?"

"Wat kan je zelf
in jouw omgeving
doen?"

"doorzetter"

"grappig"

"respectvol"

"Ons werk is
niet een mening
geven, maar het
gesprek (laten)
voeren..."

LUISTEREN
& DOORVRAGEN

"Waarom vind
je dat?"

"Wat vinden
anderen
daarvan?"

DENKSCHETS.NL

1.5 LEFGOZERS

LEFgozers is een methodiek van Stichting Rutgers voor jeugdprofessionals om met jongens op een positieve manier in gesprek te gaan over mannelijkheid en machogedrag.

Dit o.a. ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en gender-gerelateerd geweld. Sinds 2023 werkt onze projectleider mannenemancipatie Laurens als trainer samen met Rutgers om de incompany train-de-trainers te geven. In 2024 heeft Laurens vijf LEFgozers-trainingen gegeven aan jongerenwerkers en andere jeugdprofessionals. Daarnaast gaf hij samen met Javier Koole van Rutgers tijdens de Conferentie Nationaal Actieprogramma Aanpak Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld in Den Haag twee deelsessies over de LEFgozers methodiek. Tijdens deze sessies gaven zij deelnemers concrete handvatten mee hoe ze met jongens in gesprek kunnen gaan over mannelijkheid ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

We zien dat de vraag naar dit soort trainingen in rap tempo toeneemt. En dat is maar goed ook, want achterhaalde, stereotiepe opvattingen over mannelijkheid liggen ten grondslag aan seksueel grensoverschrijdend gedrag en gender-gerelateerd geweld. Daarnaast zijn traditionele mannelijkheids-normen ook voor jongens en mannen zelf heel schadelijk. En we leven in een tijd waarin vrouwen-rechten steeds meer onder druk staan, machomannen steeds meer macht en podium krijgen en jongens in toenemende mate worden beïnvloed door vrouwenhatende influencers. Recent Europees onderzoek laat zien dat steeds meer jonge mannen geweld tegen vrouwen tolereren (EIGE, 2025). De Netflix-hitserie 'Adolescence' onderstreept het belang om hier met jongens over in gesprek te gaan én te blijven. In 2025 onderzoeken we dan ook hoe we dit soort trainingen op meer plaatsen kunnen gaan geven.

IEDEREEN HOORT ERBIJ EN MOET KUNNEN MEEDOEN.

't Plenkske van
Toegankelijk Tilburg

1.9 FENIKS VOOR EEN INCLUSIEVE STAD

Inclusie staat bij Feniks centraal in de organisatie en in al onze activiteiten. 'Intersectionaliteit' is het sleutelwoord. We kunnen verschillende vormen van discriminatie en uitsluiting namelijk niet los van elkaar zien. De oorzaken zijn hetzelfde en die moeten we dus integraal en systemisch aanpakken.

Netwerk van Tilburgse partnerorganisaties

In ons vorige jaarverslag (Feniks on Fire, 2024) berichtten we al over het opzetten van een netwerk van partnerorganisaties in Tilburg die allen op hun eigen manier werken aan inclusie en de bestrijding van discriminatie. Meerdere organisaties hebben zich inmiddels aangesloten bij dit netwerk, dat op het moment van schrijven bestaat uit Radar, Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst Tilburg, COC Tilburg, Breda en omstreken, Toegankelijk Tilburg, For Our Community, AntiRacismeGroep Tilburg, Stichting Comité 30 juni - 1 juli en Feniks. Door samen op te trekken blijven we op de hoogte van elkaars activiteiten, kunnen we van elkaar leren, elkaar versterken, gebruik maken van elkaars netwerk, gezamenlijk activiteiten organiseren, enzovoorts. Daarnaast zijn we als inclusienetwerk een stevige gesprekspartner voor de gemeente met veel ervaring

en expertise. Zo geven we gevraagd en ongevraagd advies, bijvoorbeeld in het kader van de gemeentelijke Anti-Discriminatie Agenda, die in 2024 werd vastgesteld door de gemeenteraad.

Werkgroep lhbtq+

Feniks maakt net als voorgaande jaren deel uit van de werkgroep lhbtq+ van de gemeente Tilburg. Bij Feniks komen ook deelnemers die moeder zijn van lhbtq+ kinderen. Zij zullen niet snel een 'uitgesproken roze' organisatie benaderen om daar in gesprek te gaan als ze vragen hebben. Het is hen vaak onbekend of er ligt te veel taboe op. Bij Feniks kunnen zij in een veilige omgeving in gesprek gaan over hun vragen en zorgen. Onze beroepskracht Mo van Bavel is zelf getrouwd met een islamitische vrouw en staat in die zin dicht bij het onderwerp als er vragen komen van de vrouwen, ook voor hen met een bi-culturele achtergrond.

DOOR SAMEN OP TE TREKKEN BLIJVEN WE OP DE HOOGTE VAN ELKAARS ACTIVITEITEN, KUNNEN WE VAN ELKAAR LEREN EN ELKAAR VERSTERKEN.

Pride-sjaal door deelnemers Breien en Haken

Door middel van de werkgroep vindt actuele uitwisseling plaats met de andere organisaties in Tilburg. Feniks participeert in events als Coming Out Day, campagnes tegen straatintimidatie, stads gesprekken over Inclusiebeleid en draagt bij aan de totstandkoming van de Inclusienota en het Regenboogplan 2023-2026. Door onze expertise op het gebied van vrouwenemancipatie draagt Feniks bij aan de emancipatie van andere gemarginaliseerde mensen, want wat goed is voor vrouwen om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving, is goed voor alle mensen.

In 2024 hebben de deelnemers van de 'Breien en Haken'-groep bij Feniks in aanloop naar de Pride-maand een meterslange regenboogsjaal gebreid en aangeboden aan het COC Tilburg. 'Breien en Haken' is een activiteit die in het teken staat van ontmoeting en het oefenen van de Nederlandse taal. Vrouwen met verschillende culturele en religieuze achtergronden doen hier aan mee. Door het breien van de sjaal en gesprekken hierover dragen we concreet bij aan het bespreekbaar maken van seksuele- en genderdiversiteit.

't Plenkske

Een Plenkske is een mobiele op maat gemaakte oprijplaat om de drempel bij de deur te overbruggen.

Toen we bij Feniks lazen over 't Plenkske, een idee van Mirnou Baeten en initiatief van Toegankelijk Tilburg, besloten we er direct eentje aan te schaffen. Nu kunnen we bij Feniks nog inclusiever werken: iedereen hoort er immers bij en moet kunnen meedoen. Met dank aan Mirnou, Francis Meulendijks en iedereen bij Toegankelijk Tilburg. We roepen organisaties en bedrijven in Tilburg op om ook een Plenkske te bestellen via www.toegankelijktilburg.nl/tplenkske. Je krijgt 50% van de kosten vergoed door Toegankelijk Tilburg.

Tilburgse Herdenking Slavernijverleden

Tijdens de Tilburgse herdenking van het slavernijverleden, georganiseerd door Stichting Gedeeld Verleden, Gezamenlijke Toekomst Tilburg, heeft Feniks net als voorgaande jaren een krans gelegd ter nagedachtenis aan de tot-slaaf-gemaakten. Om onze solidariteit te tonen en vanuit onze missie voor gelijkheid en rechtvaardigheid en tegen discriminatie en onderdrukking door mensen of systemen. Ook komen er bij Feniks vrouwen van wie de voorouders tot slaaf zijn gemaakt en die ook nu nog racisme en uitsluiting ervaren. Het is goed om te beseffen hoe het slavernijverleden doorwerkt in onze huidige samenleving. Door ons hier bewust van te zijn en ons uit te spreken tegen onrecht en discriminatie, werken we samen aan een betere wereld voor iedereen.

DOOR TE INVESTEREN IN VROUWEN, INVESTEREN WE IN DE TOEKOMST.

1.7 ARMOEDEBESTRIJDING EN BESTAANSZEKERHEID

Feniks is ervan overtuigd dat het armoedevraagstuk niet kan worden opgelost zonder specifieke aandacht voor vrouwen. Want door te investeren in vrouwen, investeren we in de toekomst van hun kinderen, in volgende generaties, en werken we aan sociale stijging. Armoede is dan ook een structureel probleem en de oorzaken moeten worden gezocht in de manier waarop onze samenleving is georganiseerd.

Samenwerking Armoedefonds

In de strijd tegen menstruatiearmoede is Feniks i.s.m. het Armoedefonds een aantal jaren geleden een Menstruatie Uitgifte Punt (MUP) gestart. Dit betekent dat iedereen die menstruatieproducten of incontinentiemateriaal nodig heeft, deze gratis bij ons kan ophalen. Daarnaast hebben we in 2024 (op verzoek van een bezoekerster) ook eenmalig 50 stuks condooms gratis aan kunnen bieden, omdat toegang tot veilige en verantwoorde anticonceptie net zo belangrijk is. Menstruatiearmoede en beperkte toegang tot anticonceptie zijn problemen die nog te vaak onbesproken blijven, maar grote gevolgen kunnen hebben voor het dagelijks leven. Helaas konden we deze vorm van anticonceptie maar eenmalig aanbieden.

Weggeefkast kleding en verzorgingsproducten

Feniks heeft net als voorgaande jaren een kleding-weggeefkast waar veel van onze deelnemers dankbaar gebruik van maken. De kast wordt vaak gevuld vanuit

het netwerk van personeel en vrijwilligers. Goede kleding en schoenen zijn altijd van harte welkom.

In het beschreven verslagjaar zijn we ook begonnen met het weggeven van verzorgingsproducten, zoals shampoo, tandpasta, tandenborstels, vitamine-tabletten, inlegkruisjes, enz. Ook deze producten vinden gretig aftrek.

Ariënsfonds

Evenals vorige jaren is Feniks een actieve deelnemer aan het Platform Sociale Zekerheid, dat vier keer per jaar bij elkaar komt. Daarnaast komt het regelmatig voor dat we onze deelnemers helpen met het invullen van formulieren m.b.t. inkomensafhankelijke regelingen, toeslagen en aanvragen. Zo hebben we in 2024 voor twee van onze deelnemers een toegekende aanvraag gedaan bij het Ariënsfonds voor medische hulp die niet door de zorgverzekeraar werd vergoed en voor de advocaatkosten bij een scheiding.

1 op de 8

menstruerende mensen in Nederland heeft soms geen geld voor menstruatieproducten.

Bron: Neighbourhood Feminists / Armoedefonds (2024)

1.8 ECONOMISCHE VEERKRACHT VROUWEN

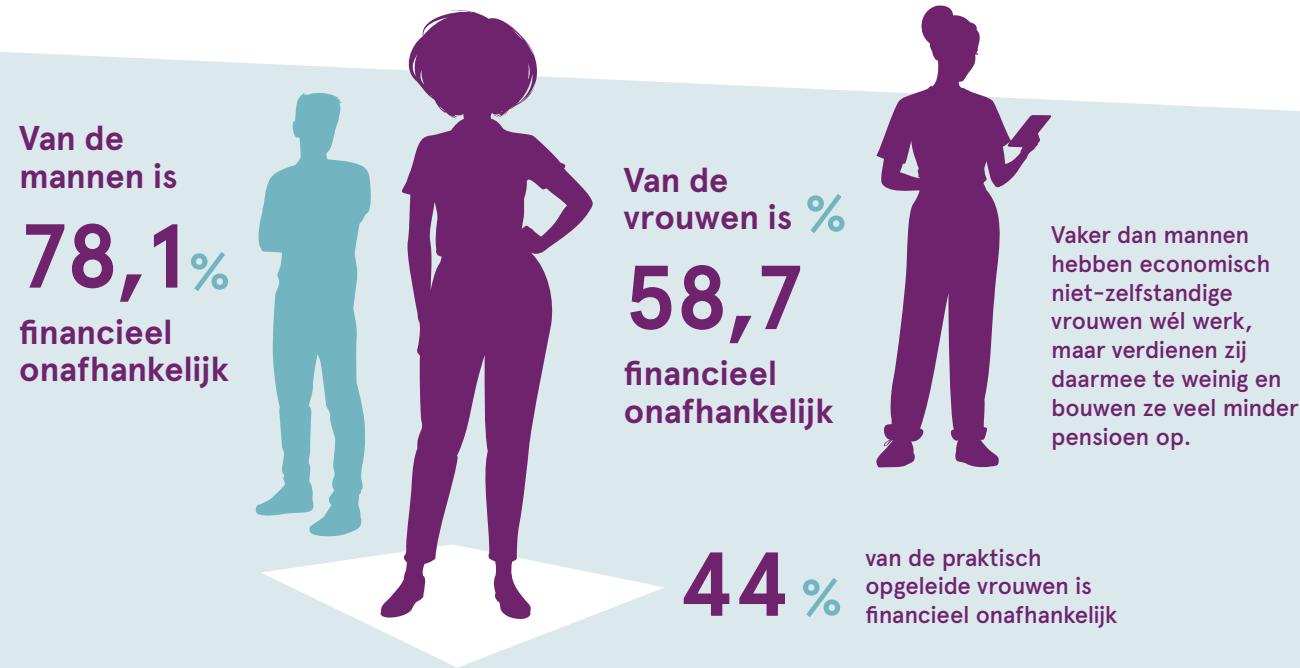
Vrouwen verrichten in Nederland nog steeds het leeuwendeel van alle zorg en opvoeding, gezinsmanagement, mantelzorg en vrijwilligerswerk. Daarnaast zetten politiek en samenleving hen steeds meer onder druk op om ook nog eens meer uren betaald te gaan werken. De Nederlandse Economische Veerkracht Coalitie (NEVCO) onderzoekt gedurende vier jaar hoe de economische veerkracht van vrouwen vergroot kan worden. Feniks is lid van de stuurgroep van het onderzoek en ook praktijkpartner.

Daarnaast werkt Feniks voor het deelproject ‘Werken doe je niet alleen’ als praktijkpartner samen met o.a. Universiteit Utrecht en TNO. Samen met alleenstaande moeders, werkgevers, gemeenten en andere maatschappelijke organisaties bekijken we hoe we de weg naar werk voor moeders makkelijker kunnen maken. Bijvoorbeeld door het matchen van vraag en aanbod (bijvoorbeeld via omscholing) en het bieden van een duurzaam inkomen. Maar ook door ruimte te geven aan de persoonlijke omstandigheden van alleenstaande moeders en aandacht voor hun fysieke en mentale gezondheid.

Anno nu werken vrouwen nog steeds aanzienlijk minder betaalde uren dan mannen, terwijl ze meer onbetaalde taken op zich nemen, zoals zorg voor de kinderen, huishoudelijke taken en mantelzorg. Deze traditionele taakverdeling draagt eraan bij dat slechts 58,7% van de vrouwen financieel onafhankelijk is. Bij praktisch opgeleide vrouwen is dit zelfs maar 44%. Van de mannen is 78,1% financieel onafhankelijk. Vaker

dan mannen hebben economisch niet-zelfstandige vrouwen wél werk, maar verdienen zij daarmee te weinig en bouwen ze veel minder pensioen op. Dat komt vooral doordat vrouwen overwegend in deeltijd werken en gemiddeld een lager uurloon hebben. Bovendien werken vrouwen vaker in sectoren waar de lonen structureel lager liggen: Zorg, dienstverlening, onderwijs.

Om financieel onafhankelijk te kunnen zijn, moet je minimaal het minimumloon verdienen. Dus bijna de helft van de vrouwen in Nederland verdient niet genoeg om zelfstandig van te kunnen leven. Zij zijn dus veelal afhankelijk van het inkomen van hun partner of van uitkeringen. Een scheiding of het overlijden van een partner kan daarom betekenen dat zij in economische nood terechtkomen. Door het stimuleren van hun economische veerkracht ervaren vrouwen meer vrijheid en mogelijkheden om hun eigen loopbaankeuzes te maken en zich te ontwikkelen.

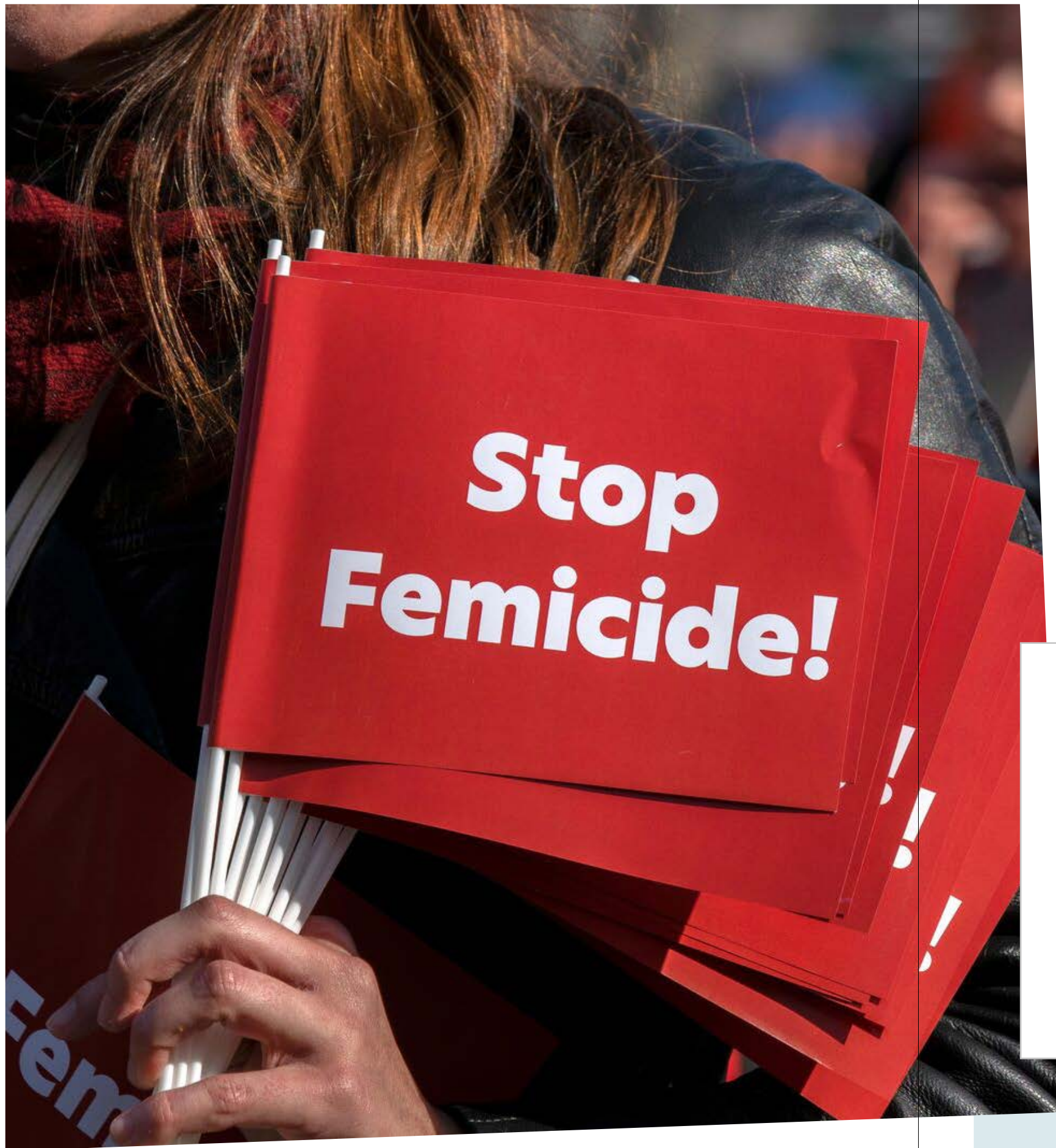
Maatschappelijk gezien is het arbeidspotentieel van vrouwen ook hard nodig, door de ongekende krapte op de arbeidsmarkt en de vergrijzing van de bevolking. Vrouwen willen wel betaald werken, maar worden vaak belemmerd door oorzaken van buitenaf. Dat bleek ook weer uit gesprekken die TNO-onderzoekers voerden met vrouwen van Feniks. We zijn op zoek naar een aanpak waarbij het denken over werk verandert (bijvoorbeeld door familievriendelijk personeelsbeleid, scholing en een vrouwvriendelijke cultuur op de werkvloer). Het uitgangspunt is dan ook ‘change the system, not the women’.

Feniks is vanuit de NEVCO ook inmiddels trekker van de opbouw van een Brabants netwerk van maatschappelijke partners (overheden, organisaties,

ondernemingen, onderwijs) die passende, vrouw- en familievriendelijke werkgelegenheid kunnen creëren voor alleenstaande moeders. Met deze partners willen we concreet een aantal Tilburgse alleenstaande moeders helpen een baan te vinden die goed combineert met hun andere belangrijke taken en persoonlijke omstandigheden. En die duurzaam economische zelfstandigheid en dus bestaanszekerheid biedt.

Feniks pleit daarnaast altijd al voor erkenning, waardering en volwaardige beloning voor al het werk dat vrouwen nu al doen, maar dan ongezien en onbetaald. Zonder al dat werk zouden economie en samenleving niet kunnen functioneren.

BIJNA DE HELFT VAN DE VROUWEN IN NEDERLAND VERDIENT NIET GENOEG OM ZELFSTANDIG VAN TE KUNNEN LEVEN.

1.9 DE TILBURGSE AANPAK VAN FEMICIDE

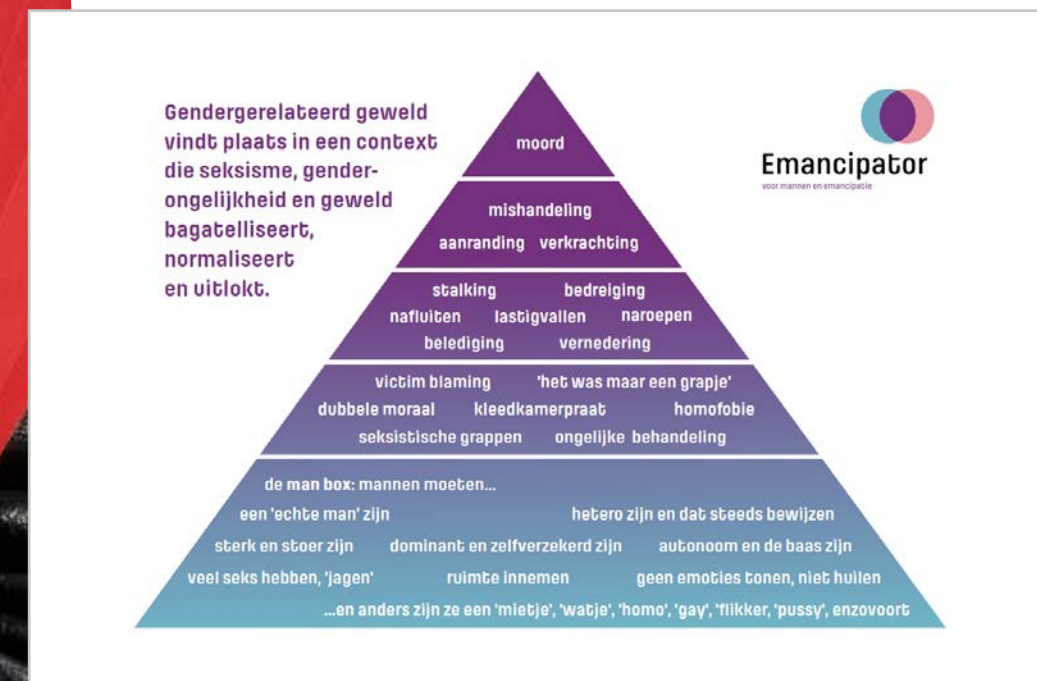
Elke acht dagen wordt er in Nederland een vrouw vermoord. In de meeste gevallen door haar (ex-) partner. Gelukkig is er steeds meer aandacht voor femicide. Er komt nieuw landelijk beleid en ook in Tilburg was in 2024 de eerste raadsvergadering over een gemeentelijke aanpak. Feniks geeft hierover advies aan de gemeente en ook steeds meer aan andere overheden en instituties.

Als we als samenleving femicide willen voorkomen, moeten we de hulpverlening aan vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld en intieme terreur sterk verbeteren. En de oorzaak aanpakken. Die ligt bij stereotiepe gendernormen: traditionele opvattingen over mannelijkheid en de rolverdeling tussen mannen en vrouwen.

Feniks helpt vrouwen in moeilijke situaties hun eigen kracht te (her-)ontdekken met een divers aanbod aan activiteiten. Feniks traint daarnaast professionals, al dan niet in samenwerking met

andere organisaties zoals Rutgers, in het voeren van gesprekken met jongens en mannen over mannelijkheid, gender, gelijkwaardigheid en op een positieve manier jezelf zijn in harmonie met vrouwen en anderen.

In 2025 wordt de aanpak verder vormgegeven en zijn in Tilburg allerlei bijeenkomsten en een tentoonstelling over femicide georganiseerd om meer bewustwording te creëren bij zowel inwoners als professionals. Meer hierover in het volgende jaarverslag.

De Piramide van geweld, bron: Emancipator

1.10 OVERIGE EXPERTISE-
ACTIVITEITEN

Pinar Akbas en
Veerle Slegers

INTERVIEW MET PINAR AKBAS, ALEVITISCH NETWERK NEDERLAND

Op 17 november organiseerde het Alevitisch Netwerk Nederland samen met het Alevitisch Cultureel Centrum Rijnmond een bijeenkomst in Schiedam over alevitisme, vrouwen en emancipatie in de Lage Landen. Klopt het zelfbeeld van alevieten als een moderne, progressieve en geëmancipeerde gemeenschap wel? Waar staat deze gemeenschap op het gebied van emancipatie en vrouwenrechten? Wat staat er te doen om een echt

geëmancipeerde gemeenschap te worden? Auteur Pinar Akbaş ging in haar lezing in op deze vragen aan de hand van haar boek 'Niran en ik' uit 2022. Pinar is geboren en getogen in Belgisch Limburg en woont in Hasselt. Ze is aleviet, feministisch auteur en publiciste. Momenteel runt Akbaş een boekhandel en werkt ze aan een tweede boek. Na afloop van de lezing interviewde Veerle Pinar en leidde ze het gesprek tussen Pinar en het publiek.

JURIDISCHE HULD BIJ NAAMSVERANDERING + PROBLEMEN VERBLIJFSVERGUNNING & NATURALISATIE

Feniks heeft zich ingespannen voor de zaak van een Turks-Nederlandse deelneemster bij Feniks die na de scheiding van haar Turkse echtgenoot haar eigen naam weer terug wil en daarbij tegen hoge kosten aanloopt. Veel vrouwen met een dubbele nationaliteit die op basis van buitenlands recht door een huwelijk hun meisjesnaam zijn verloren, moeten na de echtscheiding daarvoor 835 euro betalen. Deze hoge financiële drempel is volgens Bureau Clara Wichmann in strijd met artikel 8 van het EVRM en artikel 16 van het VN-Vrouwenverdrag.

Feniks vindt met Bureau Clara Wichmann dat vrouwen, ongeacht hun afkomst, te allen tijde recht hebben om hun achternaam te behouden. Deze vrouwen zijn Nederlands en genieten dezelfde rechten als alle andere Nederlandse vrouwen. Een gunstige uitspraak zou niet alleen gevolgen hebben voor Nederlands-Turkse vrouwen. Er zijn ook vrouwen van andere nationaliteiten,

waaronder Filipijnse en Bosnische, die bij huwelijk automatisch de achternaam van hun echtgenoot krijgen en in dezelfde situatie terecht komen na een echtscheiding.

In februari 2025 oordeelde het VN Vrouwenrechtencomité CEDAW dat het vragen van zulke hoge leges in dit geval neerkomt op indirecte discriminatie, omdat vrouwen met een migratieachtergrond en beperkte financiële middelen hierdoor disproportioneel worden benadeeld. Het Comité stelde dat de Staat de vrouw in staat moet stellen om haar geboortenaam te herkrijgen zonder kosten. Ook is de Staat haar compensatie verschuldigd voor juridische kosten en geleden immateriële schade. Het Comité geeft de Staat aanbevelingen mee waarop binnen zes maanden (dus vóór 7 september 2025) een antwoord op moet komen.

VRAAGBAAK VOOR STUDENTEN

Studenten uit heel Nederland wisten Feniks te vinden als vraagbaak over intersectioneel feminisme, emancipatie van vrouwen én mannen, diversiteit en inclusie: Vrije Universiteit Amsterdam, Fontys, Breda University of Applied Sciences, Yonder (voorheen ROC Tilburg) etc.

LEZING BIJ SOROPTIMISTEN OVER FENIKS EN FEMINISME

De Soroptimisten zijn een internationale beweging met 66.000 leden in 120 landen. Via acties, belangen-behartiging en bewustwording zetten zij zich in om de rechten, de positie en het leven van vrouwen en meisjes wereldwijd te verbeteren. Veerle gaf op uitnodiging van de Tilburgse afdeling Schering & inslag een presentatie over het werk van Feniks en de noodzaak van feminisme en emancipatie van vrouwen.

2 MENSS-TRAJECTEN: AANTAL EN RESULTATEN

132

IN 2024 VOERDE FENIKS 132 PARTICIPATIETRAJECTEN UIT

Verantwoording Menss 2024

WIE BIJ FENIKS BINNENSTAPT, VINDT NIET ALLEEN STEUN, MAAR VOORAL HAAR EIGEN KRACHT.

KERNPARTNER MEEDOEN EN SOCIALE STIJGING

Feniks is één van de kernpartners in het programma Meedoen en Sociale Stijging (Menss) van de gemeente Tilburg. Andere partners zijn ContourdeTwern, Krachtcentrale 013, MST, Broodje Aap Linke Soep, Groeituin013, SK013, Het Ronde Tafelhuis, KringloopWarenhuis PortAgora, Quiet Tilburg en Groeigoed013. Ook dit jaar hebben we weer fijn en inspirerend samengewerkt. In de verantwoording van Menss 2024 lees je alles over dit samenwerkingsverband, waarin Feniks 132 participatietrajecten uitvoerde.

Menss-deelnemers

Deelnemers van Menss zijn Tilburgers in een kwetsbare positie en meestal met vragen op meerdere leefgebieden. Veel van de deelnemers kampen met (een combinatie van) fysieke klachten, psychische problemen, eenzaamheid, een gemis aan zingeving, taalachterstand, beperkt ontwikkelde basisvaardigheden, een laag zelfbeeld, armoede, schulden, opvoedingsproblemen, enzovoorts. De Menss-deelnemers die bij Feniks komen zijn vrouwen (wie zich als vrouw identificeert), waarvan zeker de helft bi-cultureel met een migratieachtergrond. Veel van hen zijn alleenstaande moeders en praktisch opgeleid. Daarnaast hebben ze vaak te maken gehad met huiselijk geweld en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Over het algemeen hebben onze deelnemers een beperkt sociaal netwerk en een grote afstand tot de arbeidsmarkt en samenleving. We ondersteunen hen niet alleen individueel, maar proberen ook door analyse van onze praktijk beleid te beïnvloeden en systemisch seksisme te belichten. Deze unieke combinatie van praktijk en expertise is wat we de Feniks-formule noemen. We willen immers niet alleen dweilen, maar ook de kraan dichtdraaien.

Zelfredzaamheidsmatrix

Menss zet in op drie leefdomeinen: Maatschappelijke Participatie (MP), Activiteiten Dagelijks Leven (ADL) en Sociaal Netwerk (SN). Als deelnemers stijgen op één of meerdere levensdomeinen spreken we van positieve uitstroom. Om dit te meten maken we gebruik van de Zelfredzaamheidsmatrix. Omdat mensen door Menss weer meedoen met de samenleving, hun sociale netwerk uitbreiden en allerlei vaardigheden leren, (her)vinden zij hun eigen kracht (empowerment), ervaren zij meer zelfregie en zingeving. Dit draagt bij aan de algehele kwaliteit van leven en noemen we 'positieve gezondheid'. Met genoegen delen we hieronder onze resultaten m.b.t. de Menss-trajecten. In hoofdstuk 3 gaan we in op de inhoud van deze trajecten en vertellen we meer over (een deel van) ons cursusaanbod.

Resultaten

Feniks heeft de beoogde instroom van 132 trajecten in 2024 gerealiseerd. Van de afgesloten trajecten is 97% positief uitgestroomd en 3% negatief. Van de positief uitgestroomde trajecten is 84% afgesloten met een stijging van één of meer treden op de ZRM en 13% met een stabilisatie op de ZRM.

3 EMANCIPATIE IN DE PRAKTIJK

FIETSLESSEN ZIJN ONLOSMAKELIJK VERBONDEN MET EMANCIPATIE, WANT LEREN FIETSEN BETEKENT MEER ZELFREDZAAMHEID EN ZELFBESCHIKKING

"IK HEB WEINIG FAMILIE IN NEDERLAND, MAAR IK HEB EEN NIEUWE FAMILIE GEVONDEN. HIER, BIJ FENIKS."

Deelnemster Koffietijd!

Bezoek aan Paleis-Raadhuis

3.1 KOFFIETIJD!

'Koffietijd!' is een laagdrempelige ontmoetingsactiviteit waar alle vrouwen welkom zijn. Onder het genot van een kopje koffie of thee wordt over allerlei onderwerpen gepraat. Er heerst een fijne, veilige sfeer waarin deelnemers open durven zijn, ervaringen delen met lotgenoten, sociale contacten opbouwen, van elkaar leren en elkaar ondersteunen. Veel vrouwen ontdekken bij Koffietijd nieuwe interesses, hobby's en talenten.

Speurtocht

Elke week staat er weer een nieuwe leuke en leerzame activiteit op het programma. Of dat nou een les Spaans, een bezoek aan het Paleis-Raadhuis of het maken van een herfststukje is; voor ieders interesse is er ruimte bij Koffietijd! Ook in 2024 hebben we

niet stilgezeten. Een bezoek aan het Paleis-Raadhuis maakte veel indruk op de vrouwen. De deelnemers maakten kennis met de (lokale) politiek en namen plaats in de Raadzaal. Ook leerden we Tilburg door een andere lens te bekijken door middel van een speurtocht. Hoe vaak kijk je eigenlijk om je heen als je door het centrum wandelt? We ontdekten mooie pareltjes in het centrum van Tilburg, waar we eerder nog niet zo bij hadden stilgestaan. Een deelnemster deelde haar geheimen voor mooi en sterk haar door samen met begeleidster Fleur Venmans een informatieboekje op te stellen en dit te delen. De vrouwen kregen een voorlichting over vrouwspecifieke gezondheidsklachten, wat veel losmaakte bij de deelnemers. We hebben spelletjes gespeeld, creatieve kunstwerken gemaakt, maar er werd vooral weer veel gelachen, er zijn mooie verhalen gedeeld en Koffietijd was zoals altijd een plek waar ruimte is voor iedereen.

“Bij Feniks creëren we een veilige omgeving waar vrouwen hun verhalen kunnen delen, zich kunnen ontwikkelen en hun doelen kunnen realiseren. Naast het opdoen van nieuwe vaardigheden groeit ook hun zelfvertrouwen en veerkracht. Ik ben blij en trots dat ik hier een bijdrage aan mag leveren!”

Kristel Doorackers (begeleider ‘Kom in je Kracht’)

3.2 KOM IN JE KRACHT: EVA'S EERSTE STAP NAAR VRIJWILLIGERSWERK

Eva (29) stond op een keerpunt. Na jaren van persoonlijke tegenslagen voelde ze zich vastgelopen en onzeker over de toekomst. Ze wist dat ze iets moest veranderen, maar had geen idee waar te beginnen. Toen haar klantregisseur van Werk en Inkomen haar vertelde over de training “Kom in je Kracht” bij Feniks, besloot ze de stap te wagen.

De training sprak haar meteen aan. De thema's zoals “Wie ben ik?”, “Wat wil ik?”, en “Wat kan ik?” gaven haar de kans om niet alleen haar zelfvertrouwen op te bouwen, maar ook haar verborgen talenten te ontdekken. Door de steun van de groep en de persoonlijke begeleiding van de trainer, kreeg Eva weer vertrouwen in haar eigen kracht.

Aan het einde van de training voelde Eva zich gesterkt en klaar om haar volgende stap te zetten. Ze besloot zich aan te melden voor vrijwilligerswerk bij verzorgingstehuis het Laar.

Nu, enkele maanden later, zegt Eva “Ik ben blij dat ik deze stap heb gezet, het geeft me een voldaan gevoel om weer iets waardevols voor anderen te doen.” Ik heb nu weer een reden om 's ochtends mijn bed uit te komen. Eva heeft haar plek gevonden en kijkt vol vertrouwen naar de toekomst.

3.3 FENIKS BOEKENCLUB

In 2024 startte Feniks met haar eigen Boekenclub! Want wist jij dat lezen je concentratievermogen verbetert, stress kan verminderen en je hersenen fit en gezond houdt? Boeken lezen is allang niet meer alleen de (saaie) literatuurlijst van de middelbare school afwerken. Boeken lezen is zoveel meer dan dat! Het is een wereld waarin je kan ontsnappen in je eentje, maar ook verbinding kan zoeken met andere mensen die dezelfde hobby en passie delen.

Bij de Boekenclub proberen we jong en oud bij elkaar te brengen met lezen als gemeenschappelijke deler. Elke zes weken komen we onder het genot van een kopje koffie bij elkaar om een boek te bespreken dat door één van de leden is uitgekozen. Zo lazen we al: Het weeshuis in de azuurblauwe zee, De paradox van geluk, Leer me alles wat je weet en Zondagskind. Allemaal boeken met een uniek verhaal, waarin veel verschillende karakters met bijzondere verhalen naar voren kwamen.

3.4 FILMCLUB

Voor de film liefhebbers zijn we in 2024 ook begonnen met onze eigen Filmclub. Elke eerste woensdag van de maand kun je met andere vrouwen films kijken bij de Feniks Filmclub! Net als in de bioscoop zijn er snacks aanwezig. Achteraf bespreken we samen de film en is er ruimte voor ieders mening. De Feniks Filmclub wordt geleid door een groepje enthousiaste jonge vrouwen die ook samen de Tilburgse Meraki Filmclub hebben opgericht. Zij hebben dus veel kennis van films en ervaring met het nabespreken ervan. De films worden met zorg geselecteerd en hebben vaak emancipatie of andere maatschappelijke thema's.

"IK WIL DINGEN DOEN DIE IK LEUK VIND EN TERUGVINDEN WAT MIJ IS AFGEPAKT."

Deelneemster ‘Als een Rots’

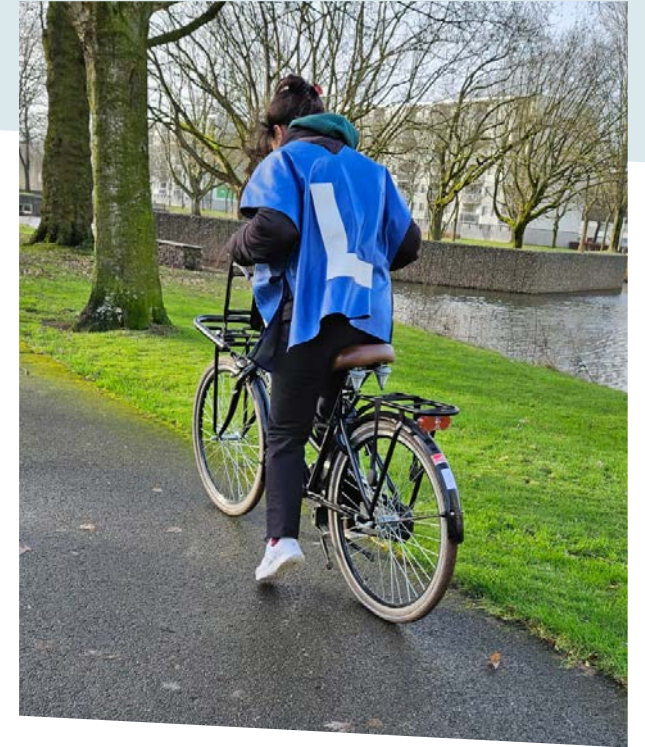
3.5 ALS EEN ROTS: OP DE PLANKEN MET THEATERCOLLECTIEF EELT

“Als een Rots” is een soort metamorfose geweest. Ik zit bomvol ideeën waarmee ik aan de slag wil. Dat kan ik niet alleen en dat is niet erg. Want ik weet nu dat ik om hulp mag vragen. ‘Als een Rots’ bracht me zelfvertrouwen en de kracht om weer dingen te dóen.”

Ivona deed in het voorjaar van 2024 mee aan ‘Als een Rots’, een voorstelling die tot stand kwam onder leiding van Silke Dekker namens Theatercollectief Eelt in samenwerking met Feniks. Waarom deed Ivona mee en wat heeft het haar gebracht?

“Na een lange periode in mijn leven vol huiselijk geweld vind ik stapje voor stapje mezelf terug. Als kind en jongvolwassene wilde ik de wereld veroveren. Ik deed aan theater, schreef gedichten, leidde een koor en studeerde aan de kunstacademie. Maar alles veranderde door die gewelddadige relatie. Na een periode van eenzaamheid, pijn en stilstand, wil ik niet meer leven met angst. Ook al blijven de littekens, ik wil dingen doen die ik leuk vind en terugvinden wat mij is afgepakt.

‘Als een Rots’ heeft mij veel gebracht. Niet alleen het plezier van theater maken, maar ook de houvast die een groep vrouwen elkaar biedt. Het voelde veilig, alsof we als gebroken vrouwen onszelf een beetje gelijmd hebben. Na lange tijd hoorde ik erbij. Het enige jammere was dat het niet langer duurde! Ik hoop dat veel meer vrouwen dit mogen ervaren.”

3.6 FIETSLESSEN

In 2024 zijn we gestart met het geven van fietslessen, georganiseerd door Feniks, ContourdeTwern en gemeente Tilburg o.l.v. coördinator Noria Bahous. De fietslessen zijn voor alle Tilburgers beschikbaar: voor ouderen die het verkeer heel snel en eng vinden, voor basisschoolleerlingen die moeten gaan fietsen zodra ze naar de middelbare school gaan, voor nieuwkomers en voor iedereen die denkt dat fietslessen zouden kunnen helpen om veiliger aan het verkeer deel te nemen.

Fietslessen zijn onlosmakelijk verbonden met emancipatie, want leren fietsen betekent meer zelfredzaamheid om bijvoorbeeld zelf naar school, werk of naar de winkel te gaan. Fietsen geeft je vrijheid, het is leuk, goedkoop, duurzaam en gezond. En een goed voorbeeld voor je kinderen.

Vooraf krijgen deelnemers kennis over de verkeersregels. Daarna gaan we in een veilige omgeving oefenen. Tijdens de lessen leren deelnemers o.a. om evenwicht te houden, opstappen en afstappen, over de schouder kijken, hand uitsteken bij het afslaan en oversteken. Na afloop krijgen ze een certificaat.

"IK DURF EINDELIJK WEER MIJN POST OPEN TE MAKEN."

Deelnemster Grip op je geld

3.8 KOOKSTOOF-WORKSHOPS

In het voorjaar van 2024 organiseerden we drie workshops 'Maak je eigen kookstoof' door Marga Huijbregts. Een kookstoof of pannenkoof is een slow-cooker zonder stroom. Doel was om op een creatieve en aantrekkelijke manier energie en dus geld te besparen door zelf met overgebleven lappen textiel kleurrijke gewatteerde omhulsels voor pannen te maken. Daar kun je bijvoorbeeld rijst in koken zonder gas of elektra.

3.9 ZORG VOOR JEZELF

Bij onze cursus 'Zorg voor jezelf' o.l.v. Emine Gül gaan deelnemers aan de slag met thema's rondom vrouw en gezondheid. In 2024 is gekozen voor samenwerking met een oud-wijkverpleegkundige die tevens docent familiezorg is. De reguliere cursus is daarmee uitgebreid met onderwerpen over mantelzorg en familiezorg. De docent heeft haar cursus aangepast op de vragen van de deelnemers en bij de laatste les zijn de deelnemers met een workshop aromazorg in het zonnetje gezet. Aromazorg richt zich op het onderhouden en bevorderen van de gezondheid door gebruik te maken van essentiële oliën.

3.10 AAN TAFEL!

'Aan tafel!' is een laagdrempelige activiteit bij Feniks die in het teken staat van samen (goedkoop, gezond en duurzaam) koken en eten. In 2024 is de groep de kennis van de individuele deelnemers gaan combineren, waardoor er unieke fusion-gerechten zijn ontstaan. De groep bestaat voor een groot deel uit deelnemers die vanuit de gemeente bij Feniks zijn aangemeld om de Nederlandse taal in de praktijk toe te passen (Z-route). De deelnemers die eind 2023 zijn gestart en in het begin nog vooral kwamen om te leren, nemen zelf steeds meer het initiatief om eigen recepten in te brengen en om bestaande recepten aan te passen.

3.11 EVA TAALONDERSTEUNING: SIEBEL MAAKT GROTE STAPPEN

Siebel komt bij Feniks voor de EVA Taalondersteuning via haar begeleiding bij Amarant. Haar doelen zijn: betere zinnen maken, schrijven en grammatica. Ze wil zichzelf ontwikkelen zodat ze meer mogelijkheden heeft om vrijwilligerswerk te gaan doen, of mogelijk zelfs een 'echte betaalde baan'. Siebel komt iedere week trouw naar de bijeenkomsten, is leergierig en maakt haar huiswerk goed. De gesprekken met haar gaan steeds vlotter en ze wordt meer open. We werken aan haar woordenschat, enkelvoud en meervoud, redactiesommen, klokkijken (digitaal en analoog) en werkwoordsvormen. Ze begrijpt de uitleg goed en leert snel. De klanken 'oe', 'au', 'eu', etc. vindt ze lastig om uit te spreken en te schrijven bij een dictee. Hier gaat ze dan ook mee aan de slag. Bij de evaluatie geeft Siebel als eerste aan dat ze meer oogcontact heeft leren maken. Daar is ze heel erg blij mee, want dat helpt haar om te durven praten, zegt ze. Ook kan ze nu betere zinnen maken en klokkijken. Ze voelt zich opgelucht, verrijkt en vooral heel trots. Siebel heeft grote stappen gemaakt en is klaar om op zoek te gaan naar een baan.

3.12 KLEDING MAKEN

'Kleding maken' is al jarenlang een populaire activiteit bij Feniks. Wekelijks zijn er maar liefst drie verschillende groepen waarbij vrouwen leren omgaan met o.a. de naaimachine, maar ook met elkaar. Het zijn zeer gemengde groepen wat betreft culturele en religieuze achtergrond. Dat de meeste vrouwen zeer beperkt Nederlands spreken en elkaar onderling niet kunnen verstaan, is voor de vrijwillige begeleiders een hele uitdaging. Deelnemers zelf komen dus niet alleen om kleding te maken, maar ook om Nederlands te leren en te oefenen. Gestimuleerd wordt om Nederlands te spreken en subgroep-vorming te doorbreken. Zo leggen ze buiten hun eigen etnische groep contacten, waardoor hun sociaal netwerk wordt uitgebreid. De enthousiaste vrijwilligers begeleiden de vrouwen op een ontspannen manier met hun creaties op de naaimachine. De relaxte sfeer met gezellige achtergrondmuziek zorgt voor de leukste gesprekken en er wordt ook veel gelachen.

3.13 BEZOEK WETHOUDER EVELIEN KOSTERMANS

Op uitnodiging van Feniks kwam in 2024 de Tilburgse wethouder Evelien Kostermans bij ons op bezoek. Ze heeft o.a. Bestaanszekerheid, Maatschappelijke participatie, Kansengelijkheid, Emancipatie, Diversiteit en Inclusie in haar portefeuille. De wethouder ging in gesprek met enkele van onze deelnemers en vrijwilligers.

Vrouwen met allerlei verschillende achtergronden en leeftijden vertelden wat ze aan Feniks hebben (gehad). Zo vertelde een deelnemer aan onze cursus 'Opkomen voor Jezelf' dat ze veel assertiever is geworden, en gaf een vrijwilligster aan dat ze vroeger Vrouwenstudies heeft gestudeerd en nu bij Feniks haar passie kwijt kan. Een deelnemer aan de groep 'Kleding maken' vertelde aan Evelien dat ze bij Feniks heeft geleerd haar kleding te repareren. Daardoor is ze zelfredzamer geworden. Om diezelfde reden wil ze ook nog de Kluscursus gaan volgen. En ze komt nu vaker haar huis uit en ontmoet andere mensen. Ze vindt bewustwording erg belangrijk voor vrouwen en ze voelt zich erg prettig bij Feniks. Enkele vrouwen uit de les EVA Taalondersteuning vertelden hoe leuk ze het vonden om met hun begeleider voor het eerst naar de bibliotheek te zijn geweest. Ze gaven aan dat ze met hun kinderen terug zullen gaan. Zo heeft Evelien een mooie indruk gekregen van (het belang van) de dagelijkse praktijk bij Feniks én hoe we die verbinden met onze expertisefunctie. Dank aan de wethouder en onze deelnemers en vrijwilligers voor een fijne, informatieve en inspirerende ochtend!

4 ORGANISATIE: TEAM, VRIJWILLIGERS EN BESTUUR

4.1 TEAM

Het professionele Feniksteam bestaat in 2024 uit 7 parttime professionals die samen goed zijn voor 5,25 Fte. Dat is inclusief de detachingsplaats voor de coördinator fietslessen Noria Bahous en onze nieuwe trajectbegeleider Fleur Venmans, die ons team vanaf september versterkt. Ook hebben we in 2024 twee stagiaires begeleid, die ons ondersteunden op het gebied van sociaal werk en communicatie.

4.2 VRIJWILLIGERS

Het werk van Feniks zou niet mogelijk zijn zonder de hulp van al onze toegewijde vrijwilligers die zich dag in, dag uit vrijwillig, belangeloos en vol passie inzetten om de missie en visie van Feniks uit te dragen. Hiervoor zijn we ontzettend dankbaar. Onze vrijwilligers doen zeer uiteenlopende taken, zoals begeleidster van (groepen) deelnemers, gastvrouw, receptioniste of schoonmaakster. Ook heeft een deel van onze vrijwilligers in 2024 bijgedragen aan onze gezellige Open Dag in september.

Rolmodel

In 2024 waren er weer meer dan 30 vrijwilligers actief bij Feniks. De groep is zeer divers wat betreft leeftijd, opleiding, culturele achtergrond, etc. Al onze vrijwilligers vinden op hun eigen manier voldoening/zingeving in hun werk bij Feniks. Sommige vrijwilligers zetten hun ervaringsdeskundigheid in, bijvoorbeeld over partnergeweld, andere helpen in de communicatie omdat zij bijvoorbeeld Arabisch spreken. Kortom, onze doelgroep herkent zich in de vrijwilligers, die daardoor ook vaak rolmodel zijn. Feniks is daarmee een inclusieve organisatie waarbij diversiteit onze krachtbron is.

4.3 BESTUUR

In 2024 zag het bestuur van Feniks er als volgt uit.

Maya Butalid	bestuursvoorzitter
Lian van Bommel	secretaris
Imane Chentouf	penningmeester
Nanda Oudejans	algemeen bestuurslid
Eef van Creij	algemeen bestuurslid

In 2024 heeft het bestuur vergaderd en besluiten genomen over de planning & control-cyclus: De jaarrekening 2023, tussentijdse rapportages, de begroting voor 2024, het inhoudelijke jaarverslag. Daarnaast is er gesproken en besloten over personele zaken, beleid en uitvoering en de koers van Feniks voor de kortere en langere termijn op grond van alle maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast stelden alle bestuursleden hun expertise, ervaring en netwerken ter beschikking van Feniks, bezochten ze events namens Feniks en droegen ze ideeën aan. Steeds waren ze ambassadeurs van Feniks en actieve pleitbezorgers van emancipatie van vrouwen en andere groepen in de samenleving, van diversiteit en inclusie.

Aan het eind van het jaar nam Maya Butalid afscheid als bestuursvoorzitter van Feniks en heeft Nanda Oudejans het stokje van haar overgenomen. Ook verwelkomen we in 2025 twee nieuwe bestuursleden: Paulina Matuszczyk als algemeen bestuurslid en Hafize Topçu als aspirant-bestuurslid. Het bestuur heeft er bewust voor om gekozen jongere en nog onervaren bestuurders te gaan werven. Zo krijgen zij de kans om binnen de geborgenheid van Feniks kennis te maken met bestuurswerk en te groeien in de rol van eigentijds en betrokken bestuurder.

Begeleiding en ondersteuning

Het spreekt voor zich dat de begeleiding van vrijwilligers maatwerk is. De één werkt heel zelfstandig terwijl de ander wat meer ondersteuning nodig heeft; in de werkzaamheden maar soms ook in de privésfeer. Vrijwilligers die in armoede leven, ondersteunen we met vrijwilligersvergoedingen, waardebonnen en/of fondsaanvragen. In 2024 hebben we voor onze vrijwilligers weer een gezellige barbecue georganiseerd in de zomer en een kerstborrel/eindejaarsfeest in de winter. Daarnaast konden vrijwilligers gratis naar Circusfestival Circolo. Op dit festival hebben een paar van onze vrijwilligers ook soep gekookt voor bezoekers.

5 SAMENWERKING

5.1 LOKALE EN LANDELIJKE SAMENWERKING

Feniks werkt samen met veel lokale en landelijke organisaties. Op de eerste plaats zijn dat natuurlijk de gemeente Tilburg en de Menss-partners. Waar dit relevant is, zijn in vorige hoofdstukken al andere organisaties benoemd waarmee we nauw en fijn samenwerken. Verder zijn noemenswaardige samenwerkingsactiviteiten in 2024 de voorlichting die we gaven voor de Ouderkamer bij het Cobbenhagencollege in Tilburg-Noord, bezoeken van Veilig Thuis, Sterk Huis, Yonder (afdeling inburgering) en Traverse aan Feniks, een overleg over Vreemdelingenrecht bij de Rechtswinkel in Tilburg en een bijeenkomst in het kader van het Studentenpact van Regeringscommissaris Mariëtte Hamer, waar we onze expertise deelden. Verder bezochten we het Symposium Vereniging Vrouw & Recht, het Jaarcongres van het Expertisecentrum Veiligheid & Veerkracht van Avans in Breda, de Kickoff van CSW69 (Commission on the Status of Women van de VN) bij Atria in Amsterdam, de NGO-briefing op het ministerie van OCW in Den Haag over de VN Conference on Women en de opening van de campagne 'Redefining Masculinity' van Emancipator en White Ribbon bij de Canadese Ambassade in Wassenaar.

We deelden kennis en ervaringen met VanHulley, Single Supermom en een raadslid van de PvdA uit IJsselstein. We gaven op de infomarkt aan klantregisseurs en andere verwijzers voorlichting over Feniks. We stonden met een kraampje op de Gezinnendag van Wij West in Tilburg West en namen deel aan netwerkbijeenkomsten in de wijken Loven-Besterd en Tilburg-Zuid. Ook startten we samen met wijkorganisatie Contour de Twern, een basisschool, de GGD en andere maatschappelijke partners een wijk-appgroepje om op casusniveau snel te kunnen handelen als een buurtbewoner in de wijk Oud Noord (waar Feniks is gevestigd) hulp nodig heeft. Feniks heeft een stedelijke en zelfs landelijke functie, maar we ondersteunen waar we nodig zijn: dichtbij en verder weg.

5.2 HUURDERS

Net als in voorgaande jaren biedt Feniks onderdak aan het COC Tilburg, Breda e.o. en het Surinaams Koor Pramisi. Daarnaast vergadert het bestuur van Stichting Gedeeld Verleden, Gezamenlijke Toekomst Tilburg, dat de herdenking van het slavernijverleden in Tilburg organiseert en het Tilburgse Slavernijmonument heeft gerealiseerd, regelmatig bij Feniks.

6 FINANCIËN EN SPONSORS

6.1 EXPLOITATIE

Dit jaar is het samenwerkingsverband MENSS waar Feniks kernpartner van is op verzoek van de gemeente Tilburg extra MENSS-trajecten gaan uitvoeren. Steeds meer Tilburgers in een kwetsbare situatie hebben behoefte aan ondersteuning bij hun deelname aan de samenleving. Feniks heeft in dat verband twintig extra trajecten voor haar rekening genomen. Naast de gemeentelijke subsidie voor de nu 132 MENSS-trajecten ontvingen we een vergoeding van €20.000 voor onze actieve bijdrage aan het landelijke onderzoek door TNO en de Universiteit van Utrecht naar Economische Veerkracht van Vrouwen. We ontvingen ook een gemeentelijke subsidie voor onze expertise-functie. Daarmee gaven we beleidsadvies aan de gemeente over alle mogelijke onderwerpen die raken aan emancipatie, diversiteit en inclusie. En we deelden onze brede expertise ook met steeds meer organisaties, onderwijsinstellingen en iedereen die erom vroeg. Door hogere loonkosten vanuit CAO-afspraken,

gestegen energiekosten in ons verouderde pand en algemene prijsverhogingen zijn we zoals altijd uiterst voorzichtig met de beschikbare middelen omgegaan.

6.2 SPONSORS BEDANKT!

In 2024 kregen we donaties van Daisy Festival, hoogleraar Bestuursrecht Prof. Mr. Dr. Sofia Ranchordás en Oudshoorn IT Services. Daar zijn we heel dankbaar voor! Draag je het werk van Feniks een warm hart toe? Heb of ken je iemand met een goed inkomen die wat kan missen? Wil je graag iets extra's doen? Met een gift aan Feniks steun je onze missie van emancipatie en gelijke kansen voor iedereen in de samenleving: een inclusieve samenleving waar iedereen in vrijheid en veiligheid zichzelf kan en mag zijn! Feniks heeft de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dat betekent dat je donatie aftrekbaar is van de belasting. Elke gift is welkom en we zijn overal dankbaar voor, groot of klein. Een overzicht van onze sponsors vind je op onze website.

SHEWIT (21) OVERLEEFDE ALS MINDERJARIG MEISJE EEN HELSE TOCHT

HET KRACHTVERHAAL VAN SHEWIT

Verscheen eerder in Stadsnieuws Tilburg

Als meisje van vijftien vluchtte de Eritrese Shewit voor de dictatuur in haar land. Na een helse tocht vol ontberingen en verdriet kwam ze in Tilburg terecht. Ze leerde zichzelf Nederlands, ging naar het ROC en liep stage bij Feniks en de Voedselbank. Nu werkt ze bij een restaurant en denkt ze na over haar volgende stap. "Hier kan ik als vrouw zelf beslissen over mijn leven. Daar wil ik andere Eritrese vrouwen bij Feniks ook bij helpen."

"Met een schoolvriendin ben ik uit Eritrea gevlucht. Eritrea is een dictatuur: Je kunt er niet in vrijheid leven en zomaar worden opgepakt. Iedereen moet in militaire dienst, ook meisjes, en dan mag je jaren je familie niet zien. Mijn broer was arts en al eerder gevlucht naar Sudan. Ik wil mijn eigen toekomst bepalen, dus ging ik daar ook naartoe. Mijn familie moest daarvoor veel geld betalen aan een mensensmokkelaar. Maar in Sudan is het ook niet veilig: Meisjes en vrouwen mogen er alleen gesluierd en onder begeleiding de straat op. Zo kan ik niet leven, wist ik.

De tocht

Met mijn broer ben ik weer met mensensmokkelaars door de Sahara naar Libië gegaan, op weg naar familie in Europa. Na een helse tocht zonder voedsel en met maar één flesje water per dag per persoon werd mijn broer ziek. Er was geen medische hulp en hij is doodgegaan. Ik was radeloos. In Libië zorgde een militair – weer voor geld – dat ik in een volgepropt bootje over de Middellandse Zee naar Italië kon. Daar kwam ik in een huis met andere minderjarige meisjes. Ik hoorde steeds maar niet of ik mocht blijven. Ik ben weggegaan en heb dagen op straat geslapen. Een Eritrees-Amerikaanse vrouw gaf me eten en geld om met de trein naar mijn andere broer in Duitsland te gaan. Maar van de Duitse immigratiedienst mocht ik

niet blijven. Het ging slecht met me omdat ik zo verdrietig was over mijn gestorven broer. Mijn schoolvriendin was uiteindelijk in Nederland opgevangen. Dus nam ik de trein naar haar toe. Via ter Apel kwam ik in een Brabants AZC. Na gesprekken met de IND kwam het bericht: Je mag blijven!

Stage bij Feniks

Toen was ik zestien. Ik ging naar Sterk Huis en naar de Internationale Schakelklas. Tijdens corona heb ik met Youtube beter Nederlands geleerd. Zo kon ik naar de detailhandelsopleiding van het ROC in Tilburg. Ik werkte ook bij een distributiecentrum: Eerst naar school, dan meteen naar m'n werk en 's nachts om twee uur naar huis fietsen. Dat was bijna niet vol te houden. Toch ben ik geslaagd en kon ik naar de opleiding Administratie. Ik ging stage lopen bij Feniks. Daar heb ik veel geleerd, vooral dat vrouwen alles kunnen. In Eritrea zijn mannen de baas, maar mijn vader zei altijd: 'Luister naar je moeder, zij is veel slimmer dan ik.'

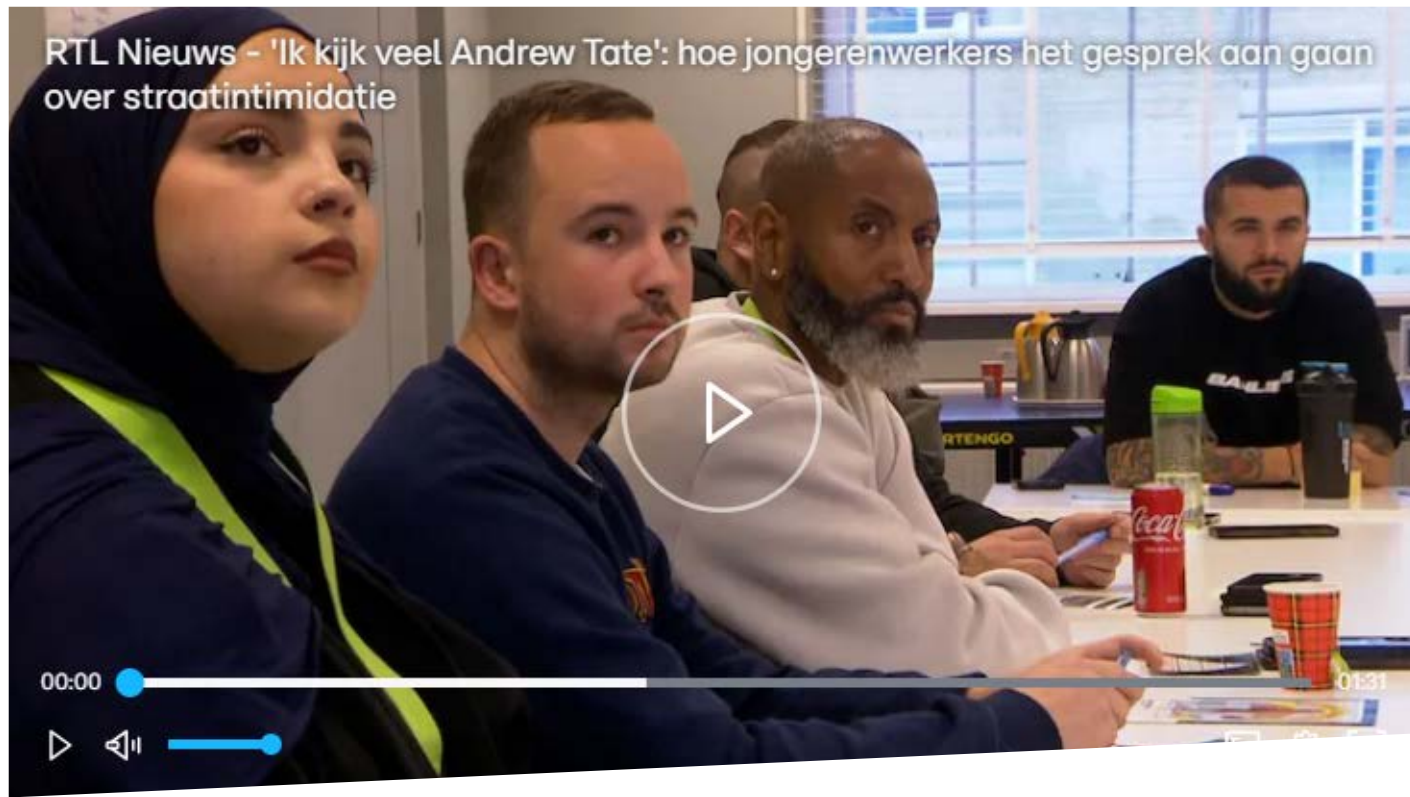
Verder leren

Inmiddels heb ik ook niveau 2 gehaald. Ik ben bijna 22 en woon zelfstandig met mijn zusje. Mijn ouders en

"EINDELIJK
HEB IK RUST,
VOEL IK ME
PRETTIG EN
VEILIG."

broertjes konden gelukkig vanwege gezinshereniging naar Nederland komen. Eindelijk heb ik rust, voel ik me prettig en veilig. Ik heb ook stage gelopen bij de Voedselbank, werk in de horeca, maar wil verder leren. Ik wil graag mensen helpen zoals Sterk Huis en Feniks mij hebben geholpen. Feniks helpt Eritrese vrouwen mee te doen in de samenleving. Ik wil hen meegeven dat zij gelijkwaardig zijn aan mannen. Dus ik kom in het najaar daarover met hen praten. Om hen sterk te maken zoals ik sterk ben geworden."

7 MEDIA

7.1 FENIKS IN DE MEDIA

Feniks haalde in 2024 weer meerdere keren de media, zowel lokaal als landelijk. Zo verscheen er een 'krachtverhaal' van een deelnemster van Feniks in het Stadsnieuws en werd er door het Brabants Dagblad aandacht geschonken aan onze fietslessen. De Libelle publiceerde een interview met fietslescoördinator Noria. Ook werd een interview met onze beleidsadviseur Laurens over mannenemancipatie gepubliceerd in het tijdschrift Buitengewoon van de lokale politieke partij ONS. Een ingezonden brief van Laurens werd geplaatst in het Brabants Dagblad over de rol van mannen in de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en geweld tegen vrouwen.

LEFgozers

Daarnaast was er veel interesse in het programma LEFgozers van Stichting Rutgers, waarvan Laurens trainer is. Een uitgebreid interview met hem verscheen op de website van Rutgers en een verkorte versie in het Vakblad Sociaal Werk. RTL Nieuws maakte een item waarbij ze naast een kort interview fragmenten lieten zien uit een training die Laurens gaf aan jongerenwerkers van WMO Radar in Rotterdam.

Femicide

Een ander urgent thema waarover we in 2024 veel gevraagd zijn voor interviews is femicide. Onze directeur Veerle schoof aan in de studio van Omroep Tilburg bij de talkshow Tilbuzz en gaf interviews voor het VNG Magazine en een documentaire van Omroep Brabant die in 2025 verschijnt.

"DOOR MIDDEL VAN ZELFREFLECTIE EN HET BIEDEN VAN HANDELINGSPERSPECTIEF KOMEN DE JONGENS OP HET JUISTE SPOOR."

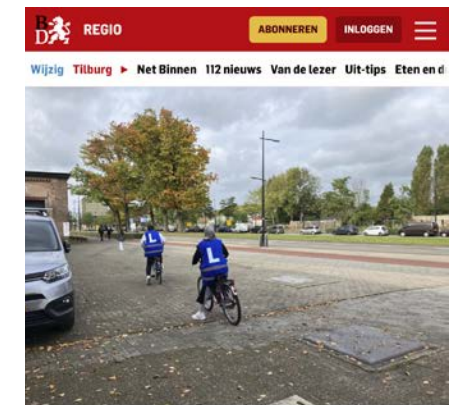

"IK VIND HET BESCHAMEND DAT IK NIET KAN FIETSEN. IN NEDERLAND KAN IEDEREEN HET, BEHALVE IK."

7.2 WEBSITE EN SOCIAL MEDIA

Onze website www.feniks.nl werd in 2024 bezocht door 8.774 mensen die samen 25.489 pagina's bekeken. Op het moment van schrijven hebben we 1.171 volgers op Facebook, 1.061 op LinkedIn en 1.009 op Instagram. Op de twee laatste genoemde platforms stegen we de laatste jaren enorm qua volgers en interactie. Van X (voorheen Twitter) zijn we vertrokken in 2024 en we hebben onlangs een Bluesky-account aangemaakt.

'Nu ik hier woon, wil ik ook leren fietsen': Helena, Fatima en Najwa overwinnen schaamte

TILBURG - Hesje aan, sleutel in het slot en fietsen maar. Drie vrouwen verzamelden zich bij de Spoorzone in Tilburg voor een fietsles. Deze cursus wordt georganiseerd door de gemeente Tilburg in samenwerking met Contour de Twern en Feniks. „Ik vind het beschamend dat ik niet kan fietsen. In Nederland kan iedereen het, behalve ik.“

In de afgelopen drie jaar waren er 32 incidenten van (pogingen tot) moord en doodslag waarvan Tilburgse vrouwen slachtoffer werden. De moord op vrouwen puur vanwege hun geslacht wordt femicide genoemd. Het expertise centrum Feniks zet zich actief in voor vrouwen die zich in situaties bevinden die kunnen leiden tot femicide.

COLOFON

Tekst Laurens Kleijntjens i.s.m.
Veerle Slegers, Mo van Bavel,
Emine Gül, Kristel Doorakkers
en Fleur Venmans

Eindredactie Laurens Kleijntjens
Fotografie Feniks, Margo van de Pas, Joris Buijs,
Marit Hazebroek
Vormgeving Parijs Ontwerp en communicatie

 @feniks.emancipatie

 @feniks-emancipatie.bsky.social

 @feniks.emancipatie

 feniks-emancipatie-expertise-centrum

 Feniks in de lucht (Spotify/Google Podcasts/Apple Podcasts)

Feniks Emancipatie Expertise Centrum

NS Plein 17, 5014 DA Tilburg
info@feniks.nl

IBAN NL25 INGB 0003 55 89 85

Feniks heeft de ANBI status. We zijn ontzettend blij met uw donatie!

**VERTROUWEN IN DE
KRACHT VAN VROUWEN**

kijk op www.feniks.nl
of bel (013) 542 18 96